

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**REKREASYON BÖLÜMLERİNDE OKUYAN
ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE ÇATIŞMA
YÖNETİMİ STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

**Hazırlayan
Merve Nur YAŞAR**

**Danışman
Doç. Dr. Ziya BAHADIR**

Yüksek Lisans Tezi

**Ocak 2017
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**REKREASYON BÖLÜMLERİNDE OKUYAN
ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE ÇATIŞMA
YÖNETİMİ STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

**Hazırlayan
Merve Nur YAŞAR**

**Danışman
Doç. Dr. Ziya BAHADIR**

Yüksek Lisans Tezi

**Ocak 2017
KAYSERİ**

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Rekreasyon Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ve Çatışma Yönetimi Stratejilerinin Araştırılması” adlı Yüksek Lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi ’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Merve Nur YAŞAR

Danışman

Doç. Dr. Ziya BAHADIR

Beden Eğitimi ve Spor ABD Başkanı

Doç. Dr. Yahya POLAT

İmza

Doç. Dr. Ziya BAHADIR danışmanlığında Merve Nur YAŞAR tarafından hazırlanan “Rekreasyon Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ve Çatışma Yönetimi Stratejilerinin Araştırılması” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

... /... /2017

JÜRİ:

Danışman : Doç. Dr. Ziya BAHADIR
(Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı)

Üye : Doç. Dr. Hakkı ULUCAN
(Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜLLÜ
(İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı)

.....

.....

.....

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

... /... / ...
Prof Dr. Aykut ÖZDARENDELİ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Rekreasyon Bölümü lisans mezunu olarak geldiğim Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı'nda her şeyden önce Anabilim Dalı'na adaptasyonumda, çalışmalarımı yönlendirmesinde, araştırmalarımın her aşamasında bilgi, öneri ve yardımlarını esirgemeyerek gelişmeme katkıda bulunan danışman hocam sayın Doç. Dr. Ziya Bahadır'a, yüksek lisans dersleri ve tezimin yazımı süresi boyunca emeğini hiç esirgmeden bana her konuda destek ve yardımcı olan değerli hocam sayın Doç. Dr. Hakkı Ulucan'a, derslerime giren tüm hocalarıma, her zaman yanımda olan desteğini, emeğini, ilgisini hiçbir zaman esirgemeyen annem Aynur Yaşar, babam Remzi Yaşar ve çok değerli kardeşim Mehmet Korkutalp Yaşar'a yaşamımın her döneminde bana duydukları güven ve maddi manevi tüm destekleri için sonsuz teşekkür ederim.

REKREASYON BÖLÜMLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE ÇATIŞMA YÖNETİMİ STRATEJİLERİNİN

ARAŞTIRILMASI

Merve Nur YAŞAR

Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2017

Danışman: Doç. Dr. Ziya BAHADIR

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, rekreasyon bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Erciyes, Sakarya, Kocaeli, Hacettepe, Akdeniz Üniversitelerinde rekreasyon bölümlerinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören toplamda 909 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Gönüllülerden Sosyo-demografik bilgi formu, Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği uygulamaları istenmiştir. Elde edilen veriler istatistik paket program ile kaydedilmiştir. İstatistiki işlem olarak bu çalışmada nonparametrik testler kullanılmıştır. İkili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis H Testi, Post Hoc analizi olarak ise Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. İkili ilişki sınamalarında Spearman korelasyon testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

İletişim Becerilerinin ve çatışma yönetimi stratejilerinin cinsiyet, sınıf ve üniversite ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. İletişim becerileri ile çatışma yönetimi arasında yapılan ilişki analizinde ise (korelasyon) ölçekler arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun üniversitenin bulunduğu çevresel koşullardan, üniversitenin sunduğu imkanlardan, rekreasyon bölümüyle ilgili müfredat ve kişinin kendini geliştirebilme kapasitesiyle alakalı farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Öğrenci, Rekreasyon Bölümü, İletişim Becerisi, Çatışma Yönetimi Stratejileri

COMMUNICATION SKILLS AND CONFLICT MANAGEMENT STRATEGIES INVESTIGATION OF STUDENTS IN RECREATION DEPARTMENT

Merve Nur YAŞAR

Erciyes University, Graduate School of Health Sciences

Department of Recreation

M.s.D. Thesis, January 2017

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Ziya BAHADIR

ABSTRACT

Purpose of this study is to examine the relationship between recreation department students' communication skills and conflict management strategies. In the light of this purpose totally 909 students participated voluntarily to the research who study at Erciyes, Sakarya, Kocaeli, Hacettepe, Akdeniz Universities' recreation departments' 1st, 2nd, 3th and 4th grades. Socio-demographic information form, Conflict Management Strategies Scale and Determining the Level of Communication Skills Scale applications were asked from volunteers. Concerning the statistical process, non-parametric tests have been employed within this test. As for the paired comparison, Mann-Whitney U test has been applied; for the multiple comparisons, Kruskal Wallis H test has been used; on the other hand, related to the analysis of Post Hoc, Mann-Whitney U test with Bonferroni correction has been implemented. As to the testing of correlation, Spearman correlation test has been utilized. Accordingly, the level of significance has been utilized. Accordingly, the level of significance has been determined as $\alpha:0,05$. As a result; it was determined that Communication Skills and conflict management strategies have relation with gender, class and university. In the analysis of the relationship between communication skills and conflict management, it was determined that there is a positive relationship between the scales (correlation). It is thought that this situation is derived from difference like; environmental conditions, university's opportunities, curriculum about recreation department and developmental capacity of person.

Key Words: University, Student, Recreation Department, Communication Skills, Conflict Management Strategies

İÇİNDEKİLER

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	İİ
TEŞEKKÜR.....	İİİ
KISA ÖZET	V
ABSTRACT.....	VI
İÇİNDEKİLER	vii
TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ	İX
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. İLETİŞİM KAVRAMI VE İLETİŞİMİN TEMEL AMAÇLARI	4
2.2. İLETİŞİM SÜRECİ VE ÖĞELERİ	5
2.2.1. Kaynak	5
2.2.2. Mesaj	5
2.2.3. Kanal	6
2.2.4. Alıcı	6
2.2.5. Dönüt	6
2.3. İLETİŞİM BECERİLERİ.....	7
2.3.1. İletişim Becerileri Kavramı ve Önemi	7
2.3.2. İletişim Becerileri Türleri	9
2.3.2.1. Sözlü İletişim Becerileri	9
2.3.2.2. Sözsüz İletişim Becerileri	9
2.3.2.3. Yazılı İletişim Becerileri	10
2.4. ÇATIŞMA KAVRAMI.....	10
2.4.1. Çatışmanın Tanımı.....	10
2.4.2. Çatışmaya İlişkin Yaklaşımlar	12
2.4.2.1. Geleneksel Yaklaşım.....	12
2.4.2.2. Davranışsal Yaklaşım	12
2.4.2.3. Modern Yaklaşım.....	12
2.4.3. Çatışmanın Nedenleri.....	13
2.4.3.1. Amaç Farklılıkları	13
2.4.3.2. Kişilik Farklılıkları	13
2.4.3.3. Örgütün Büyüklüğü	13
2.4.3.4. İş Bölümü	14
2.4.4. Çatışma Türleri.....	14
2.4.4.1. Bireyin Kendi İçinde Yaşadığı Çatışma.....	14
2.4.4.2. Bireyler Arası Çatışma	14

2.4.4.3.Grup İçi Çatışma.....	14
2.4.4.4.Gruplar Arası Çatışma	15
2.4.5.Çatışmanın Çözümü ve Çözüm Yöntemleri.....	15
2.4.6.Çatışmanın Sonuçları	15
2.4.6.1.Çatışmanın Olumlu Sonuçları	15
2.4.6.2.Çatışmanın Olumsuz Sonuçları	16
2.4.7.Çatışma Yönetimi.....	16
2.4.8.Eğitim Örgütlerinde Çatışma Yönetimi.....	16
2.4.9.Çatışma Yönetimi Stratejileri.....	17
2.4.9.1.Bütünleştirme Stratejisi	17
2.4.9.2.Kaçınma Stratejisi	18
2.4.9.3.Uyma Stratejisi	18
2.4.9.4.Hükmetme Stratejisi	18
2.4.9.5.Uzlaşma Stratejisi.....	19
2.5.REKREASYON.....	19
2.5.1.Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi.....	20
2.5.2.Rekreasyon Bölümlerinin Gelişimi	21
2.5.3. Türkiye'deki Rekreasyon Bölümlerinin Durumu.....	21
3. GEREÇ VE YÖNTEM	23
3.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	23
3.2.GÖNÜLLÜ GURUPLARIN OLUŞTURULMASI	23
3.3.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	25
3.3.1.Sosyo-Demografik Bilgi Formu	25
3.3.2.Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	25
3.3.3.İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği (İBDBÖ).....	27
3.4.VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ.....	28
4. BULGULAR.....	31
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	45
6.KAYNAKÇA.....	53
EKLER	
ÖZ GEÇMİŞ	

TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo 3.1. Çalışmaya Katılan Gönüllülerin Kişisel Özellikleri.....	24
Tablo 3.2. Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Değerlendirme Tablosu	27
Tablo 3.3. İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Değerlendirme Tablosu	28
Tablo 3.4. Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanları	29
Tablo 3.5. Öğrencilerin Not Ortalaması	29
Tablo 3.6. Normallik Testi	29
Tablo 4.1. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	31
Tablo 4.2. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Yaşlarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	32
Tablo 4.3. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	33
Tablo 4.4. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	35
Tablo 4.5. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Öğrenim Türlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	37
Tablo 4.6. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Düzenli Spor Yapmalarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	38
Tablo 4.9. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Lise Türlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	41
Tablo 4.10. Çatışma Yönetimi Stratejileri Ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon.....	42

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Çağımızda insanlık tarihi hızlı gelişim ve değişim içerisindedir. Modern çağla birlikte başa çıkılması zor olan birçok zorlukta birlikte gelmektedir. Bilim ve teknolojinin sürekli gelişiminden dolayı koşullar sürekli değişim göstermektedir. Bu doğrultuda kişilerin iletişim becerileri doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği söylenebilir.

İletme eyleminin karşılıklı olarak ifade edilmesi iletişim olarak ifade edilmektedir. İletişim kavramının tanımlamaları insanlığın ilk çağlarına dayanmaktadır. Ancak bu konuda bilinen ilk bilimsel çalışma Aristo dönemine tekabül eden Aristo modeli de denilen model yaklaşık 2500 yıl öncesine dayanmaktadır. Bu modelden sonra ilk bilimsel çalışmalar 20. yy. da ortaya çıkmıştır. Bireylerarası iletişime olan yönelimin ise 1960'lardan sonra başladığı ifade edilebilir (1). İletişim; latince ortak olarak ifade edilen "communis" ve ortak kılma olarak adlandırılan "comminicare" sözcüklerinden türeyen İngilizce "communication" kavramının karşılığıdır (2). Kişilerarası iletişim, bilgi, düşünce, kanı, tutum ve duygularla davranış biçimlerinin bazı araçlar aracılığıyla kişiden kişiye bilginin paylaşmasını mümkün kılan paylaşım sürecidir (3). İletişim, kişiler arası ilişki kurmaya olanak tanıyan insan etkileşimlerinin temel ögesidir. İletişim, bütün insanlığı ilgilendiren bir tecrübedir ve insan hayatında iletişimin olmadığı hiçbir an yoktur (4). İnsan topluma bütünleşmiş bir varlıktır ve hayatını sürdürebilmek için diğer insanlarla sürekli dayanışma halinde olması gerekmektedir (5). Bu doğrultuda iletişim büyük önem arz etmektedir.

İletişim kelimesi, 15. yüzyıldan sonra bilgiyi topluma aktarma anlamına gelmektedir. 20. yüzyılda kitle iletişim araçlarının ulaştığı gelişim seviyesi, kişiler arası iletişimi sağlayan araçlardaki teknolojik gelişmeler ve kişilerarası iletişimin kazandığı önemle beraber sözcük, doğa ve insan bilimlerinde genellikle karşımıza çıkmaktadır (6). İletişim birden fazla kişi arasında bir anlaşmaya bağlı olarak gerçekleştirilen değişimdir

(7). Belirli gösterge ve simgeler aracılığıyla ortaya çıkan bir etkileşim sürecidir. Başka bir deyişle simgeler aracılığıyla meydana gelen etkileşimin alt başlığıdır (8). İnsanların birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunduğu süreç içerisinde çatışma kaçınılmazdır. Kişiler, takımlar ve işletmeler hedeflerini gerçekleştirmek için çalışırken diğer insanlar, takımlar ve işletmelerle sürekli etkileşim içerisinde dirler. Bu etkileşim aşamasında bireyler arasındaki ilişkilerde meydana gelen anlaşmazlıklar kişiler arasında çatışmaya sebep olur (9). Grup içerisinde yer alan bireyler devamlı iletişim halinde olduklarından iletişim ve anlaşmazlıklar birbirleri arasında farklı seçimlerin olması farklı kültürlere, inançlara, davranışlara ve etik değerlere sahip olmaları bu doğrultuda çatışmaya sebep olabilir (10).

İletişim yelpazesinde bulunan çatışmalara dikkate aldığımızda, iletişim çatışmanın hem temeli hem de çatışmaların çözümlenmesinde baskın bir görev aldığından çatışma sürecinde iletişimin rolü göz ardı edilemez (11). Modern çağın bir gereği olan çatışma ifadesi birden fazla etkileşimin sonucu olarak toplumsal hayatın her yerinde farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır (12). Çatışma, yalnızca bireylere özgü bir olgu değildir. Yeri geldiğinde diğer canlılar da çevreleri ile çatışmak zorundadırlar (13). Çatışma çeşitli bilimciler tarafından ele alınmış ve birçok araştırma yapılmıştır. Yukarıdaki tanımlar göz önüne alındığında en geniş anlamıyla çatışma birden fazla kişi arasında meydana gelen uyuşmazlıklardır (14).

Rekreasyonun ülkemizdeki geleceğiyle ilgili beklentilerin hedefinde Rekreasyon bölümünden mezun olan öğrencilerimizin kalitesinin üst seviyeleri çıkarılması yatmaktadır. Çünkü kaliteli mezunlar verebilen Rekreasyon bölümleri, ülkemizin gelişmesinde rekreasyon ile alakalı tüm kavramlara pozitif etki sağlayacaktır. Bu sebeple rekreasyon bölümlerinin bölgenin konumuna ve ihtiyaçlara göre, eğitimin kalitesini bozmadan , rekreasyon alanında gelişmiş ülkeleri yakından takip ederek, aynı zamanda kendi toplumsal değerlerimizle birlikte kültürel zenginlikleri de dikkate alarak eğitim vermesi sağlanmalıdır (15).

Rekreasyon bölümü öğrencileri yoğun bir program dahilinde sürekli olarak ders kapsamında rekreasyon faaliyetlerine katılım gösterdiği için bu bağlamda sosyal ve fiziki yönü güçlüdür. Sosyal ve fiziki yönü güçlü olan öğrencilerin yaşam kaliteleri yüksektir. Rekreatif etkinlikler kapsamında fiziksel ve psikolojik özellikler gelişir ve bu doğrultuda toplumda sağlıklı nesiller yetişir.

Bu araştırma rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin iletişim becerileri ile çatışma yönetim stratejilerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Rekreasyon bölümü öğrencileri hizmet sektörünün birer parçası olacaklarından iletişim becerilerinin yüksek olması gerekmektedir. İletişimi zayıf olan kişiler iletişim çatışması ile karşı karşıya kalabilir ve bu da problemlere neden olabilir. Bu nedenle bu araştırma öğrencilerin iletişim becerilerini ve çatışma yönetim stratejilerini belirleyebilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu çalışmada rekreasyon bölümü öğrencilerinin yaşadıkları iletişim sorunlarının ortaya koyulması ve çatışma yönetim stratejilerinin belirlenmesi bu araştırmanın amacı doğrultusunda önem teşkil etmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulguların, literatürde hâlihazırda birtakım araştırmalara destek niteliği taşıdığı, bu ve benzer konularda araştırma yapan ya da yapacak olan araştırmacılara veri sağlayacağı ve destek olacağı düşünülmektedir. Bunun yanında iletişim becerisi ve çatışma eğilimini belirleyen değişkenlerin ortaya konulmasının eğitimcilere ve okullarda görevli psikolojik danışmanlara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma bu örneklem grubunda daha önce yapılmamış olması, rekreasyon bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerinin önemini ortaya koyması ve katılımcıların yaşadıkları iletişim çatışmalarının neler olduğunu belirlemesi bakımından önem arz etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. İLETİŞİM KAVRAMI VE İLETİŞİMİN TEMEL AMAÇLARI

Günlük hayatın akışı içerisinde meydana gelen olaylar dizisinde her an kişiler birbirleriyle iletişim halindedir. İletişim doğuştan gelen, acılarımızı ve sevinçlerimizi paylaştığımız duyguları aktarma sürecidir (16).

İletişim kavramı İngilizcede ‘‘communication’’ olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugüne kadar iletişimin pek çok tanımı yapılsa da 1972 yılında Amerikan bilimcileri iletişimin 126 tanımının olduğunu ortaya çıkarmışlardır (17). Bu tanımlar yıldan yıla değişiklik göstererek günümüzde önemli derecede artış göstermiştir.

İletişim, insanın varoluş süreci içerisinde yaşamını devam ettirme şeklinin bir ürünü ve kişinin yaşamını devam ettirme konusundaki olgulardır (18). Kişilerin diğer bireylerin tutumlarını şekillendirmek amaçlı hem sözlü hem görüntülü simgelerle ifade edilen mesajdır (19). Bütün tanımları ele alacak olursak hepsinin ortak noktasında iletişim bireyleri bilgilendirmekle birlikte inandırıcı bir etkiye sahip olması, davranışların değiştirilmesidir (20). Bireyler arası ilişkiler ve bağlar iletişim aracılığıyla gerçekleştirilir. İletişim kurma; ikna etme, bilgilendirme, yönetme, yönlendirme ve eğlendirme gibi durumların oluşması için gerekli ve önemli olan bir araçtır. Bir sosyal yapı içinde iletişim olmadan, insanların birbirlerini anlamları mümkün değildir. Köprü görevini üstlenen iletişim insanların hem kendileriyle hem de toplumla olan ilişkilerinde onları amaçlarına ulaştırır(21). En geniş manasıyla iletişim, bilgiyi aktarma sürecidir (22).

2.2.İLETİŞİM SÜRECİ VE ÖĞELERİ

Genel anlamıyla iletişim bireyler arası bilgi aktarımı anlamına gelmektedir. Daha geniş bir ifadeyle, bireyler arası fikir, bilgi, kanaat, mana, duygu, davranış ve tutumların belli bir sonuca erişmek ya da davranışları etkilemek amacıyla, simgelerle veya bazı araçlar aracılığı ile aktarılması, iletilmesi, anlaşılması ve davranışa dönüştürülmesi aşamasıdır (23). Bu doğrultuda iletişimin yaşamımızın her alanında karşımıza çıktığını söyleyebiliriz.

İletişim insanoğlu için hayati bir öneme sahiptir. Hayatın her alanında toplumsal ilişkileri düzenlemede iş ve aile ortamındaki başarı ve mutluluk üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. İnsanlar hayatı boyunca iletişimin çeşitli boyutlarını tecrübe etmektedir. İnsanlar gerek içsel konuşmaları gerekse karşı tarafla olan bağlantıları tamamen iletişim sürecine bağlıdır (24).

İletişim öğeleri kelimesi söylendiğinde süreç içerisinde belirlenen öğelerin karşılıklı olarak etkileşimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Belirli bir süreci ifade etmesinden dolayı; iletişim öğelerinin kaynak (gönderici), kodlama, ileti, kanal, kod çözücü, alıcı ve dönüt kavramlarından oluştuğu dile getirilebilir (25).

Süreç denildiği zaman etkenlerin etkileşimi, değişimi ve nüksetmesi akla gelmektedir. Süreç bazında iletişim kavramı zorunlu bir değerlendirme içerisinde, iletişim sürecinin bu süreçte yer alan öğelerine sınıflandırılabilir, öğelerin karşılıklı ilişkilerinin analiz edilerek, işlem stillerinin anlaşılmasına katkıda bulunur (26).

2.2.1.Kaynak

İletişim kanalları aracılığıyla çeşitli süreçlerden geçen bilgiyi alıcıya aktaran sistemdir (27). Kaynak, başka bir kişiye aktarılmak istenen soyut bir iletiyi barındıran öğedir. Göndericinin canlı olma zorunluluğu yoktur. Tv seyretme ve gazete okuma örnek gösterilebilir. Kaynak sahip olunan bilgiyi karşı tarafa aktarmak isterse, onu bir ileti haline getirmek için söz, yazı, jest, mimik gibi semboller kullanarak kodlar (28).

2.2.2.Mesaj

Gönderenin başka kişilerle paylaşmak istediği bilgidir. Etkili bir iletişim için mesajın net olması gerekir. Gönderenin netliği açısından içerik önemlidir. Mesaj, gönderen ve alıcı arasında, ortak bir görüş oluşturmak amacıyla tüm bilgiyi içerdiği zaman eksiksiz olur (29).

Mesaj çoğu zaman bu simgelerin birden fazlasını aynı anda içerir. Kaynak kişinin alıcıda hedeflediği tutum oluşumu için, iletişimi alıcının anlayabileceği sembollerden oluşturması, bir başka deyişle, iletiyi alıcının çözebileceği bir şekilde kodlaması gerekir (30).

2.2.3.Kanal

Alıcı tarafından oluşturulan mesajın en az bir kanaldan alıcıya iletilmesi gerekir. Kanal, mesajın alıcıya iletmek için kullandığı yöntemdir. Kanallar beş duyu organıyla sınırlandırılır. Gönderici iletiyi beş duyu organından en az birini kullanarak iletir. Konuşurken bireyin jest ve mimiklerle desteklemesi önemlidir (31). Bir mesaj kodlandığı zaman, alıcıya kanal yardımıyla gönderilir. İletişim kanalı, mesajın alıcıya iletildiği yöntemdir (30).

2.2.4.Alıcı

İletişim modelinin bir tarafında gönderici, diğer tarafında alıcı bulunmaktadır. Alıcı, vericinin mesajını teslim etmek istediği kişidir. Gönderici tarafından teslim edilen mesaj en az bir duyu organı yoluyla alan alıcının, iletinin şifresini anlaması, ona yorum getirmesi ve anlam yüklemesi gerekir. İletişim sorunları bu noktada oluşur. Eğer alıcı vericinin iletisine yüklediği anlamları aynı biçimde kavramışsa, sıkıntı yaşanmaz ancak olması gerekenden farklı kavranmışsa, iletişimde sorun vardır (32). Bireylerin sahip oldukları mantık yürütme, dinleme yetenekleri ve sahip oldukları bilgi düzeyleri, kişisel geçmişleri ve durumlara göre aldıkları tutumlar gelen mesajı anlamalarını ve mesajı alma kapasitelerini etkilemektedir (33).

2.2.5.Dönüt

Dönüt geri dönüşüm ya da feedback olarak ifade edilebilmektedir. Dönüt, göndericinin gönderdiği iletiye karşılık olarak verdiği cevap olarak ifade edilebilir (34). Alıcının iletiye karşı gösterdiği tepkilere dönüt denir. Alıcının anladıklarını açıklayan sözleri, sorgulamaları, mesajları alırken gösterdiği jest ve mimikler verilen sınavdaki başarı derecesi, göndericiye mesajın alıcı tarafından anlaşılma derecesi hakkında ipuçları olabilir (35).

2.3.İLETİŞİM BECERİLERİ

Bu bölümde iletişim becerisi kavramı ele alınmış, önemi ve türleri üzerinde durulmuştur.

2.3.1.İletişim Becerileri Kavramı ve Önemi

İletişim becerisi bireyin duygu ve tutumlarını anlaşılabilir bir şekilde belirli amaçlar doğrultusunda aktarma yeteneğidir (36). Kişinin karşılaştığı olay örgüsü içerisinde, muhtemel olarak olaylara bakış açılarını , tanımlamalar dizgisinin analiz edilmesini ve bütünleştirilmesini içerir. Bu beceriyi edinen bireyler, üzerine yöneltilen bir uyarı karşısında, olaylara çok boyutlu anlam yükleme yeteneğine sahip olur (37). İletişim becerisi, “kişinin gönderdiği mesajları doğru bir biçimde kodlaması ve iletmesi, aldığı mesajları hatasız şekilde anlamlandırmasına yarayan etkili tepki verme ve etkin dinleme becerilerinin tümüdür” (38). İletişim becerilerini sosyal beceriler içerisinde ele alıp bu becerilerin kişilerarası ilişkilerde başarıya destek oldukları belirtilmektedir. Bireyler arası ilişkiler ve toplumsal destek için bilişsel ve davranışsal yetenekleri gerekli görmektedir. Bütün meslek grupları belirli düzeyde iletişim becerilerine sahip olmak zorundadır. Bazı mesleklerde iletişim becerileri çok daha önemlidir (39) . Kişilerarası iletişimin uygun bir şekilde ilerlemesi bireylerin iletişim becerilerine bağlıdır. Bu beceriyi kazanmak için birey hem kendi hem de karşıdaki açısından kaynakları değerlendirebilme deneyimine sahip olmalıdır. İnsanlarla olan ilişkilerin ön planda olduğu meslek dallarında önemi büyük olan iletişim becerilerinin, insan bağlantılı olmayan teknik meslekler kadar önem taşımadığı düşünülmektedir. Bu nedenle değişik iş ve mesleki ilişkileri yürüten bireylerin iletişim becerilerinin farklı olması doğaldır (40).

İletişim aktivitesinde iletişim becerileri, öncelikli olarak karşıdaki kişiyi anlamada, onun duygu ve düşüncelerini bütünsel olarak ele alıp görsel olarak değerlendirme de önemlidir. Davranış değişikliğini başarmada en önemli etken iletişim becerisidir (41). İletişim becerilerinin neler olduğu, içeriği, işlevi gibi özelliklerinin açıklanmaya çalışıldığı bu bölümde öncelikle beceri ve iletişim becerisi kavramlarının anlamlarına bir göz atmakta fayda görülmektedir. Genel anlamda beceri bir eylemi başarıyla gerçekleştirmek ve bu eylemi tekrarlayarak başarıyı alışkanlığa ve uzun vadede bir yetiye, reflekse dönüştürmek olarak tanımlanabilir. İletişim becerisi ise çeşitli iletişim türlerinde birden fazla tekrarlanarak gerçekleştirilen iletişim eylemleri sonucu,

iletişimde kaynak ve hedef rollerini oynayanların elde ettiği beceriler veya geliştirip kazanıma dönüştürdükleri yetiler olarak nitelendirilir (42) .

Diğer insanlar tarafından olumlu karşılanmasına sebep olan ve olumsuz tepkilere karşı koyabilecek yeteneklere sahip olmak bireyler için büyük öneme sahiptir. İnsanlar, birbirleriyle etkileşimine olanak tanıyan toplumsal açıdan kabul edilebilirliği olan ve reddedilmesi imkânsız olan davranış biçimlerine sahip olmak isterler. Bu davranışlar hayatımızda iletişim becerileri olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişim becerileri kişilerin hayatında mutlaka olması gereken bir yer almıştır, bu yüzden de büyük önem arz etmektedir. Diğer bireylerle etkileşimde bulunmayı kolaylaştırma özelliğine sahip olmaları, iletişim becerilerinin bireyler arasındaki önemini daha çok artırmaktadır. İletişim becerileri sözlü ve yazılı iletilere karşı duyarlı, etkin dinleme ve etkin tepki verme biçiminde özetlenebilmektedir (43).

Hargie ve Dickson (2004) terimsel olarak bireyler arası ilişkileri tanımlamak için birbirinden farklı ifadelerin anlamdaş olduklarını belirtmişlerdir: “Sosyal beceriler”, “kişilerarası ilişki kurma becerileri” ve “iletişim becerileri” çoğunlukla birbirlerinin yerlerine kullanılmaktadır. İletişim becerilerinin, bireyler arası yeteneklerle birlikte yazma becerilerini de kapsadığını, sosyal becerilerin de çoğunlukla gelişimsel olarak tanımlanmak amacıyla kullanıldığını ve bireylerarası ilişki kurmak amaçlı becerilerde, küresel anlamda, diğer insanlarla etkileşim anında kullandığımız beceriler olarak ifade edildiğini fakat bu tanımlamanın çok bilgilendirici olmadığını keşfetmişlerdir (44).

İletişim, her zaman her alanda karşımıza çıkan, bilgi, deneyim ve meselelerimizi paylaşmamıza olanak tanıyan en etkili yöntemdir. Bu yöntemin iyi değerlendirilmesi iletişime katılan kişilerin maharet ve yetenekleri ile doğrudan ilişkilidir. İletişim becerisi, kişilerin karşılıklı olarak anlaşmalarını ve kendilerini doğru bir şekilde anlatabilmelerini sağlar. İletişim becerisi geliştirilmediği sürece anlaşmalar yapılamaz, bu nedenle ortaklıklar kurulamaz (45). “İletişim becerileri başka kişilerde olumlu tepkiler ortaya çıkaran, memnuniyet verici ilişkiler kurmak için bireyi etkinleştiren ve sosyal hayatı kolaylaştıran öğrenilmiş davranışlardır” (46).

Düzgün bir şekilde iletişim kurabilmek için bireylerin tepkisel durumları, inançları ve olaylar karşısındaki bakış açıları büyük öneme sahiptir. Gerçeklere dayalı iletişimde, olaylarla ilgili iletinin hedefine varabilmesi için, bireyin bu olguya karşı bütünsel olarak bir bakış açısı geliştirmesi gerekir. Dolayısıyla gerçekçi iletişimi kendine mal etmiş bir

kişinin hedefi, kendi açısından doğrularını ve farklarını karşısındaki kişilere zorla onaylatmak değil, farklılığa ulaşmaktır. Olaylara farklı açıdan bakmak iletişim becerisiyle sağlanabilmektedir (47).

2.3.2. İletişim Becerileri Türleri

İletişim becerilerinin neler olduğuna dair farklı görüşler bulunmaktadır. Bunların bazıları sözel, sese dayalı, bedensel, dokunsal, hareket içeren mesajları ve bu mesajların çeşitli karışımlarını içerdiği belirtilmektedir (48).

Biz iletişim becerilerinden, sözlü, sözsüz ve yazılı iletişim becerileri üzerine odaklanacağız. Bu becerilerin etkin kullanımı, iletişimi kolaylaştırmaktadır.

2.3.2.1. Sözlü İletişim Becerileri

Etkili iletişim becerileri etkili sözlü tepki verme ve etkili dinleme becerileri olmak üzere iki grupta ele alınmaktadır. Etkili dinleme, anlatılmak istenenin bireysel olarak anlamlandırılması, anlatılanların temelinde neler olduğunu kavramaya çalışmak, şartsız onayı ve ön yargısız dinlemeyi içerisine alır (49).

Sözlü iletişim konuşma dilinin yerine de kullanılabilir. Dil ve dil ötesi olarak iki sınıfa ayrılan sözlü iletişim de kişiler bilgi alışverişinde bulunurlar. Dil ötesi seslerle ilgilidir. Ses tonu, ses hızı, ses derecesi, cümlelerin nasıl saptandığı dil ötesi durumlardır. Dille ilgili etkinliklerde "beyanları", dil ötesi etkinliklerdeyse "nasıl beyan ettikleri" büyük önem arz etmektedir. Araştırmacılar, bireylerin kendi aralarında ne konuştuklarından ziyade nasıl konuştuklarına önem verdiklerini açıklamaktadır. Sözlü iletişim şekillerinde beden dilinin, dil ile alakalı sözler, geleneksel yapılar ve kişiler arasında farklılık gösterdiği kanıtlanmaktadır (50).

2.3.2.2. Sözsüz İletişim Becerileri

Sözsüz iletişim, söz ve sözcük kullanılmadan beden dili araçlarıyla gerçekleştirilen insanlar bedenlerinin tümüyle de iletişim kurarlar (51). Sözsüz iletişim becerilerini iyi kullanabilen insanlar, duygularını etkin olarak aktarabilmekte, diğer insanlarla aralarındaki ilişkiyi daha iyi tanımlayabilmektedir (52). Beden dilini düzgün kullanabilen ve sözsüz iletişim becerilerine sahip bireyler, çevresindekilerle göz temasını doğru kurabilmekte, jest ve mimikte aşırıya kaçmadan yüz ifadelerini canlı tutabilmekte, insanları rahatsız etmeyecek mesafede durabilmekte, insanlara doğru

yönelerek onlara olan ilgilerini belirtebilmekte, fiziksel teması düzgün gösterebilmekte ve dış görünüşleriyle insanlara olumlu etki yaratmaktadırlar (53).

2.3.2.3. Yazılı İletişim Becerileri

Yazılı iletişimde temel araç kaynağın alıcıya anlatmak istediğini en verimli ve en doğru şekilde aktarmaktır. Günlük yaşamda yaygın olsa da çoğunlukla iş hayatı ve devlet işlerinde karşımıza çıkmaktadır. Yazılı iletişim aracılığıyla, karşılaşılabilecek uyuşmazlıklar önceden tahmin edilip karar verilmekte, bir mesaj birden çok kişiye aynı anda ulaştırılabilmekte, mesajlar iletilirken kanallarda karşılaşılabilecek olumsuzluklar azaltılmakta, bilgiler kayıt altına alınarak her zaman geçerliliğini korumakta ve mesajın eksiksiz olarak iletilmesine imkân sağlamaktadır (54).

Chow'a (2008) göre yazılı metinler okuma ve yazma süreçlerini içerir. Daha ziyade üretim ve tüketimi kapsamaktadır. Yazar üretimi sağlayıp, okuyucu yazarın ürettiklerini tüketmektedir. Diğer taraftan okuyucunun okuduklarını anlayıp anlamlandırması ve bireysel olarak özümseme işlemini tekrar üretim süreci kapsamında değerlendirebiliriz (55).

İletişim kurma şekilleri öğrenilmekle birlikte, bazen etkili olanlar yerine hiçbir etkisi olmayan iletişim yolları da öğrenilir. Bu sebeple, bireylerarası ilişkiler her zaman etkili olmamaktadır. Etkili bireylerarası iletişim, iletiyi alan kişinin iletinin anlamını, gönderenin iletmek istediği şekilde alması halinde gerçekleşmektedir (56).

2.4.ÇATIŞMA KAVRAMI

2.4.1.Çatışmanın Tanımı

Birey ya da grupların, örgüt içinde veya kendi aralarında farklı sebepler sonucunda ortaya çıkan anlaşamama, uyuşmazlık veya fikir ayrılığına düşme şeklinde meydana gelen bir olgudur (57). Çatışma insanların gün içinde karşılaşmak istemedikleri bir durum olmakla birlikte kişilerin diğer kişilerle sürekli olarak etkileşim içinde bulunmaları sonucunda kaçınılmaz olarak karşımıza çıkmaktadır. “Bir tarafın kendi çıkarlarının bir başkası tarafından olumsuz yönde etkilendiği veya onlara karşı çıkıldığını algılaması durumuna çatışma denir.” (58).

Birçok disiplinle ilgili olan çatışma kavramı farklı kişilere farklı düşünceler ifade ettiği için tam olarak tanımlanması güçtür. Çatışma kavramı sosyoloji, psikoloji, ekonomi ve antropoloji gibi disiplinlerin de konusu olmuştur (59). March ve Simon tarafından karar

süreci olarak değerlendirilen çatışma, karar verme mekanizmasındaki bir bozukluk olarak ifade edilmekte ve bunun sonucunda da kişilerde veya gruplarda eylemi seçme zorluğunun ortaya çıktığı düşünülmektedir (60). Temel ihtiyaçlardan birini gidermek isteyen İnsan, herhangi bir engelle karşı karşıya gelebilir ve bunun sonucunda bir takım problemler ve rahatsız edici durumlar ortaya çıkabilir. Bu bağlamda insanlar açısından çatışma, hem fizyolojik hem de sosyo-psikolojik gereksinimlerin giderilememesi durumunda gerginlik meydana gelmektedir (61).

Gün içinde sık sık rastladığımız çatışma kavramı, gerek savaş ve endüstri mücadelelerinde gerekse bireyler arası hoşlanmama gibi çeşitli durumlar ve olayları kapsamaktadır (62). İnsanlar arasında etkileşimin olduğu her yerde çatışmanın var olma ihtimali göz ardı edilemez. Amaçlarını gerçekleştirmek için bir arada bulunan örgüt, grup veya kişiler, sürekli olarak birbirleriyle etkileşim içinde bulunmaktadır. Grup, örgüt veya kişilerin içinde buldukları etkileşim sürecinde taraflar arasında fikir ayrılıkları yaşanabilir ve bu anlaşmazlık sonucunda çatışma meydana gelebilir (63).

Çatışma farklı alanlar ve seviyelerde ortaya çıkabilmektedir. “Bir seçeneği tercih etmede bireyin ya da bir grubun güçlkle karşılaşması ve bunun sonucu olarak karar verme mekanizmalarında bozulma” olarak tanımlanabilmektedir (64). Çatışma birey veya gruplar arasında farklı nedenlerden doğan anlaşmazlık, uyumsuzluk, zıtlık ve ters düşme gibi durumlarda ortaya çıkar ve kötü bir etkileşimi işaret eder (59).Çatışma yalnız insanlara özgü bir kavram olmamakla beraber diğer canlıları da kapsamaktadır. Canlılar hayatlarını sürdürebilmek için gerektiği durumlarda çatışmak mecburiyetinde kalabilmektedirler (65).

Düşünülenin aksine çatışma sadece negatif bir etkiye sahip değildir. Çatışma yıkıcı olmasının yanı sıra yapıcı olma özelliği de vardır. Örneğin bir kurumda meydana gelen çatışma kişilerin birine karşı olumsuz tavır ve düşünceler sergilemesine neden olabilir hatta bu çatışma taraflardan birinin işten ayrılması ile sonuçlanabilir. Tüm bunların yanında bu çatışma olumlu sonuçları da beraberinde getirebilir. Kurumdaki yetkililer çatışmanın nedenini öğrenip çatışmanın tekrar yaşanmaması için gerekli önlemleri alabilir. Bununla beraber yetkililerin çatışma sonrasında izleyecekleri yol kurum içi çalışanların birbirine karşı bağlılıklarını daha da yükseltebilir (66).

2.4.2.Çatışmaya İlişkin Yaklaşımlar

Çatışma ilk zamanlarda olumsuz ve istenmeyen bir durumdaydı ancak sonraki zamanlarda çatışmanın var olması gerektiği ve bununla beraber kişilerin ve grupların gelişimine katkı sağlayan bir unsur olduğu düşünülmüştür. Çatışma genel anlamda üç temel yaklaşım altında toplanmıştır. Bunlar; geleneksel yaklaşım, modern yaklaşım ve davranışsal yaklaşımdır. (67 ,68).

2.4.2.1.Geleneksel Yaklaşım

Geleneksel yaklaşımı savunanlar çatışmanın yıkıcı bir yapıya sahip olduğunu ileri sürmektedirler. Var olan bu düşünce kişilerin ve grupların çatışmalardan uzak durmasını savunur (69,59). Çatışma; yıkım, şiddet, mantıksızlık gibi olumsuz kavramlarla eş anlamlı olarak görülmüş ve bundan dolayı sürekli olarak engellenmesi gerektiği görüşü ileri sürülmüştür. 1927 ile 1932 yılları arasında Elton Mayo ve arkadaşlarının Hawthorne'da Western Electric fabrikasında yaptıkları araştırmalar, çatışmanın etkisiz iletişim, kişiler arasında güvensizlik, yöneticilerin çalışanların isteklerine karşı duyarsız kalmalarına neden olduğuna karar vermişlerdir (70).

2.4.2.2.Davranışsal Yaklaşım

Bu yaklaşım çatışmanın genellikle gruplar arası ve kişiler arası farklılıklarından meydana geldiğini savunmakla beraber bu farklılıkların ortadan kaldırılarak çatışmanın önüne geçilmesinin mümkün olabileceğini savunulmaktadır. Söz konusu yaklaşım çatışmanın kabul edilmesi gerektiğini ve çatışmanın kişileri ve grupları yapıcı bir biçimde desteklediğini ileri sürmektedir. Ayrıca çatışmaların toplumsal olarak saptanmış amaçları gerçekleştirmede bir araç olarak kullanılması gerektiği vurgulanmıştır (71, 72).

2.4.2.3.Modern Yaklaşım

Modern yaklaşımda kişiler arası ve gruplar arası ilişkiler ne durumda olursa olsun çatışmalar kaçınılmazdır ve çatışma grup ve kişilerin gelişimi için gereklidir. Çatışmaların kişileri ve grupları olumsuz yönde etkilemesiyle beraber çatışmalar düşük seviyedeyse desteklenir. Bu anlamda çatışmalar; kişilerin ve grupların gelişimini, yaratıcılığını, yeniliklere ayak uydurmasını ve etkin olmalarını destekler (73,74).

Çatışmanın kaçınılmaz olduğunu savunan bu yaklaşım gereğinden fazla olan çatışma durumlarının çözümlenmesi gerektiğini savunur. Modern yaklaşım, çatışmanın yetkililerce çözülmesi gerektiği, çatışmanın desteklendiği, çatışmanın yetkililerin

kaçınılmaz sorumluluğu olduğu ve çatışmanın benimsenmesi konuları bakımından davranışsal yaklaşımdan ayrılır (75).

2.4.3.Çatışmanın Nedenleri

Genel olarak kişiler arasında yaşanan görüş ayrılığı, durumların farklı şekilde değerlendirilmesi, sosyo-kültürel farklılıkların varlığı, tutum ve davranışlar ve eğitim düzeyi gibi faktörler çatışmanın yaşanmasına neden olabilmektedir. Bu faktörlerin yarattığı çatışma durumu da iletişimi olumsuz olarak etkilemektedir (76).

Çatışma nedenleri farklılık göstermesine rağmen birçok yazar tarafından ortak olarak görülen çatışma kaynakları aşağıdaki gibidir.

2.4.3.1.Amaç Farklılıkları

Kişilerin ya da grupların izleyecekleri yollar sonrasında ulaşacakları amaçların farklı oluşu çatışmalara sebebiyet verebilmektedir. Yöneticilerin işletme için belirledikleri amaç farklılıklarının çatışmaya yol açmasının yanında, yöneten ve yönetilenlerin amaç farklılıkları da çatışmalara neden olabilir. Bunun yanında amaçların net ve açık olmayışı da gruplar veya kişiler arası çatışmaların oluşmasına yol açabilir. Ayrıca kişilerin kültür farklılıkları, yetiştirilme tarzları, farklı duygu ve düşüncelere sahip olmaları belirleyecekleri amaçları doğrudan etkileyebilmektedir (77,78,79).

2.4.3.2.Kişilik Farklılıkları

Kişilerin farklı kişilik ve karakter özelliklerine sahip oluşu çatışmanın gerçekleşmesi için zemin hazırlamaktadır. Kişilerin karakter ve kişilik özellikleri grupların oluşmasına ve bu grupların karşılıklı olarak çatışmasına da neden olabilir. Sahip olunan yetenek, tutum, davranış ve belirgin kişilik özellikleri kişiler arasında görüş ayrılıkları oluşturabilir ve buda çatışmayı kaçınılmaz kılar (80,81).

2.4.3.3.Örgütün Büyüklüğü

Yapılan çalışmalarda örgüt büyüklüğüyle çatışma sayısının doğrudan ilişkili olduğu saptanmıştır. Örgüt büyüdükçe belirlenen amaçların açıklığı artış göstermekte, ilişkilerin seviyesi resmi bir boyut kazanmakta, bilginin basamaklar arasındaki akışı yavaşlar ve böylelikle bilginin doğruluğu ortadan kaybolabilir. Tüm bunların sonucunda çatışmanın ortaya çıkma ihtimali yükselmektedir (82,83).

2.4.3.4.İş bölümü

Örgütlerde çalışanların ortak çabalarını gerektiren işlerin farklı bireylerin yürütebileceği şekilde düzenlenmesi, iş bölümünün yapılması gerekmektedir. Bunu yaparken de çalışanların uzmanlık alanlarını, becerilerini ve örgütlenme özelliklerinin iyi saptanması gerekmektedir. Fakat örgütlerde iş bölümünün yapılması sonucunda bireyin değer yargıları ve kişisel özelliklerinin farklılık göstermesi sonucunda çatışma ortaya çıkabilmektedir (84,85).

2.4.4.Çatışma Türleri

Kişilik özelliklerinin farklı oluşu, kültür çeşitliliği, etkileşimin fazla olması gibi etkenlerin sonucunda ortaya çıkan çatışmalar, kendi içinde çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflandırmalar sayesinde çatışmalar daha doğru anlaşılakta ve değerlendirilmektedir. (86). Çatışma türleri farklı kişiler tarafından farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalardan en yaygın olanı ve kabul göreni; bireyin kendi içinde yaşadığı çatışma, bireyler arası çatışma, grup içi çatışma ve gruplar arası çatışmadır. (87).

2.4.4.1.Bireyin Kendi İçinde Yaşadığı Çatışma

Bu çatışma türünde kişiler kendinden beklenenlerin belirsizliği, seçenekler arasında kararsız kalma veya kişinin yapabileceğinden fazla sorumluluğa maruz kalması sonucunda gerçekleşir. Böylelikle kişide huzursuzluk, mutsuzluk ve rahatsızlıklar ortaya çıkar (88).

2.4.4.2.Bireyler Arası Çatışma

İki ya da daha fazla bireyin arasında ortaya çıkan çatışma türüdür. Rol belirsizliği ve rol çatışmaları sonucunda kişiler kendi aralarında çatışmaya girmektedirler. Ayrıca kişilerin kişilik özellikleri, belirledikleri amaçlar, fikir ve tavırları da bu çatışma türüne neden olmaktadır (89,90).

2.4.4.3.Grup İçi Çatışma

Grup içindeki kişilerin belirli kurallar dahilinde hareket etmeleri istendiği durumlarda, grubun amaçlarının benimsenmediği durumlarda, grupta bulunan kişilerin farklı ilgi, sosyal yapı, statü ve rollerinin farklı olduğu durumlarda grup içi çatışma görülebilir. Grupta bulunan kişiler fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak için grupta kalmak

istemektedir fakat grup içindeki normların kişiye ters düşmesi sonucunda ise kişi gruptan ayrılmak isteyebilir (91,92,93).

2.4.4.4.Gruplar Arası Çatışma

Bu çatışma türü birden fazla grubun bir arada bulunduğu geniş ölçekli alanlarda görülmektedir. Bunun yanında farklı alanlardaki gruplarda çatışma içinde olabilmektedir. Eğitim düzeyleri, bilgi eksikliği ve algıda seçici davranma gibi çeşitli etkenler çatışmanın oluşmasına neden olabilir. Örneğin; talebin fazla olması sonucu büyük bir siparişi üretim bölümünden acilen isteyen satış bölümü ile üretim bölümü arasında çatışma yaşanabilir. Grupların birbirine olan bağımlılığının arttığı böyle durumlarda çatışma yaşanma ihtimali güçlenmektedir (94,95).

2.4.5.Çatışmanın Çözümü ve Çözüm Yöntemleri

Çatışmanın çözümü için öncelikle problemin belirlenmesi gereklidir. Problemin de belirlenmesi için çatışmanın durumu, sebepleri, çatışmayla ilgili stratejilerin kişiler ve gruplarla olan ilişkisi değerlendirilip çıkan sonuçların analiz edilmesiyle mümkündür. Yapılan analizlerin sonucunda çatışma seviyesi gereğinden düşük veya yüksekse ve kişi veya gruplar uygun çatışma stratejisine hâkim değillerse, çatışmaya bu grup ve kişiler haricinde dışarıdan bir müdahalenin gerekliliğinden söz edilebilir (96,97).

2.4.6.Çatışmanın Sonuçları

Çatışmanın nasıl yorumlandığı, nasıl algılandığı ve nasıl yönetildiği çatışma sonucunun olumlu veya olumsuz olacağını belirler.

2.4.6.1.Çatışmanın Olumlu Sonuçları

Kişi veya gruplar arasında yaşanan çatışmanın etkili bir biçimde yönetilmesi, bu kişi ve grup içindeki kişilerin empati özelliklerinin gelişmesi, kendilerine olan güvenin artması ve kendilerini daha etkili bir şekilde ifade edebilecekleri ortamların oluşması sağlanmış olacaktır. Bu olumlu gelişmelerin gerçekleşmesi için çatışmanın daha da şiddetlenmesi beklenmemeli ve doğru zamanda müdahale edilmelidir. Bununla beraber çatışmanın görmezden gelinmesi, önemsiz olarak değerlendirilmesi ya da üstünün kapatılmaya çalışılması olumlu sonuçların ortaya çıkmasını engelleyecektir. Bireyler ve gruplar çatışma aracılığıyla buldukları ortamda kendilerini ifade etme şansı yakalarlar. Kişilerin kendi düşüncelerini dile getirmeleri diğer kişiler tarafından anlaşılması için bir şans yaratabilmektedir. Buda kişilerin daha az ben merkezli davranmalarının önüne

geçmektedir. Ayrıca kişiler bu vesileyle bir birine daha sıkı bağlarla bağlanır ve uyum içinde hareket edebilir (98,93).

2.4.6.2.Çatışmanın Olumsuz Sonuçları

Tarafların sınırlı iletişim içinde oldukları, duygu, düşünce ve amaçlarını karşılıklı olarak paylaşmadıkları çatışmalarda sonuçlar olumsuz olarak ortaya çıkmaktadır. Bu olumsuzluklar kişilere ve örgütlere zarar verme niteliği taşımakta ve kişiler öfke, hayal kırıklığı, iççerleme, hüsrana, moral bozukluğu gibi durumlarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Bunun yanında kişiler tehdit etme, gözdağı verme, bireyleri toplum önünde aşağılama ve küçük düşürme, kötü eleştirilerde bulunma gibi olumsuz davranışlar sergileyebilmektedirler. Çatışmalar sıradan olaylar olarak değerlendirilebilirler fakat ciddi çatışmalar kişilerde yüksek strese, verimin düşmesine neden olabilmektedir. Çatışmaların sonrasında oluşan olumsuzlukların etkili bir yönetimle önüne geçilebilir hatta olumlu sonuçlar çıkarılabilir (99,100,101).

2.4.7.Çatışma Yönetimi

Çatışma, kişilerin veya grupların buldukları çevreyi veya karşı taraftaki bireylerin düşüncelerini, tutum ve davranışlarını benimseyememesi, onlardan memnun olmaması temeline dayanır. Çatışmanın olumsuz tarafları düşünüldüğünde, çatışmanın itina ile yönetilmesi gerektiği kaçınılmaz bir gerçektir. Çatışmanın yönetilmesi, çatışmanın varlığını kabullenip, ortaya konmuş amaçların gerçekleşmesi için bu çatışmaların birer araç olarak kullanılmasıdır. Çatışma yönetimi, barışçıl, olumlu, uzlaşmacı bir ortamın oluşmasını amaçlamaktadır. Meydana gelen çatışmalar özenle çözümlenmezse, çatışmanın bir parçası haline gelinir buda oldukça tehlikeli ve olumsuz sonuçların doğmasına neden olabilecek bir durumdur. Bunların yanında çatışmanın var olmaması sorunların olmadığı anlamına gelmemektedir. Çünkü çatışmanın olmaması da bir tür problemdir. Bundan dolayı çatışmanın gerekliliği yanı sıra, titizlikle yönetilmesi de oldukça önemlidir (102,103,104,105).

2.4.8.Eğitim Örgütlerinde Çatışma Yönetimi

İnsanoğlunun sosyal bir varlık olmasından kaynaklı çeşitli ortamlarda bulunması ve bu ortamlarda bireysel farklılıkların varlığının ortaya çıkışı, bireyler arasında anlaşmazlık, uyuşmazlık ve doğal olarak çatışmanın ortaya çıkması kaçınılmazdır. Çatışma kavramının anlaşılması güç bir neden-sonuç ilişkisine sahip oluşu, bireylerin çatışmaya

farklı açılardan bakışı gibi güçlüklerden dolayı tanımlanması, çözümlenmesi ve incelenmesi zordur. Diğer bütün alanlarda olduğu gibi, eğitim alanında da çeşitli nedenlerden dolayı çatışmalar yaşanabilmektedir. Eğitim alanlarındaki gruplar ve kişiler arasında yaşanan küçük sürtüşmeler beklenmedik anda çatışmalara yol açabilir. Eğitim kurumlarında yaşanan parasal durum, sınıf içinde yapılan öğretim aktiviteleri, ödüllendirme ve cezalandırma, geç gelme durumu, izin isteme, sigara kullanımı, sınıfı geçme, ders notları, disiplinle ilgili kurallar, müfredat ile ilgili konular, kılık-kıyafet düzeni, öğrencilerin davranışları, ödev paylaşımları gibi konulardan çatışma meydana gelebilmektedir. Okullarda yaşanan bu tür kaynaklı çatışmaların önüne geçilmesi ve doğru bir biçimde yönetilmesi için idarecilerin çatışmaya sebep olan nedenleri çok iyi bilmesi, iyi analiz etmesi ve iyi bir şekilde çözümü olması gerekmektedir. Bu çözümleme yapılırken de herkese açık demokratik bir yönetim anlayışını tercih etmelidirler (106, 107,102).

2.4.9.Çatışma Yönetimi Stratejileri

Farklı tür ve seviyelerde ortaya çıkan çatışmaların düzgün bir şekilde çözümlenebilmesi için çatışmanın kim tarafından ve nasıl çözüleceğiyle ilgili uygun bir stratejinin geliştirilmesi gerekmektedir. Kişilerin kullanılması gereken stratejileri uygulayabilmeleri, hangi yöntemlerin uygulanacağını bilmesine bağlıdır. İlk olarak çatışmanın tanımlanması gerekmektedir. Çatışmanın asıl kaynağında yatan nedenlerden çok yüzeyde duran önemsiz nedenler çatışmanın gerçek nedeni olarak görülebilir. Böyle durumlarda çatışmanın asıl nedeninin çözümlenmesi güçtür. Belirlenen asıl problemler uygun stratejilerle giderilmeye çalışılmalıdır. Bir takım analizler yapılmalı ve bu analizler sonucunda uygun stratejiler belirlenmemişse dışarıdan müdahale gerekli olabilmektedir. Rahim'in savunduğu çatışma yönetimi stratejisi beş başlık altında toplanmıştır. Bunlar; bütünleştirme, uzlaşma, uyma kaçınma, ve hükmetmedir. Bu stratejilerin hangisinin kullanılacağı büyük oranda kişilerin kendileri ve karşılarındakinin ilgi seviyesine bağlıdır. Bu stratejiler kişiler arasında yaşanan çatışmalarda ya da gruplar arasında yaşanan çatışmalarda kullanılabilir (108,109,110).

2.4.9.1.Bütünleştirme Stratejisi

Bu stratejide taraflar karşılıklı olarak ilgi ve ihtiyaçların farkındadırlar ve özenle üzerinde dururlar. Bu stratejinin bir diğer adı da problem çözmedir. Taraflar karşılıklı olarak problemi belirler ve bu problemin nasıl giderileceğine dair girişimde bulunurlar.

Bunu yaparken açık sözlü ve karşılıklı güven çerçevesi içinde davranılır. “kartların ortaya konması” kuralı bu stratejinin ana kuralıdır. Kişiler işbirliğine gider, problemleri saptar, bu problemlerin gerçek nedenlerini ortaya koymaya çalışırlar. Böylelikle her iki taraf da önyargılı bakış açılarını değiştirmekte ve çatışmayı sağlıklı bir biçimde çözümlenmiş olurlar (111,112,113).

2.4.9.2.Kaçınma Stratejisi

Bu stratejide taraflar çatışmaya önem vermeme, görmezden gelme, eylemde bulunmama gibi davranışlar sergiler ve kişisel görüşlerini ifade etmekten kaçınırlar. Bu stratejiyle hareket eden grup veya kişiler taraf oldukları düşünceyi dile getirmez, çatışmaya müdahale etmek istemez ve vereceği kararları erteleme eğilimi içine girer. Kaçınma stratejisi genellikle özgüven yetersizliği olan kişilerde meydana gelmektedir. Bu stratejiye eğilimi olan kişiler fiziksel olarak da birbirinden uzaklaşmaya çalışmaktadırlar. Bunun nedeni fiziksel uzaklaşmanın çatışmayı sona erdirebileceği düşüncesidir. Bunların yanında bu strateji karşı tarafta ciddiye alınmadığı ve kendisinin önemsiz sayıldığı izlenimini yaratarak kişinin kışkırtılmasına neden olabilir (63,59, 114, 91, 115,116).

2.4.9.3.Uyma Stratejisi

Ödün verme stratejisi olarakta bilinen bu stratejide kişiler veya gruplar çatışmanın büyümesinin önüne geçmek için kendi çıkarlarından vazgeçerek karşı taraftakilerin çıkarlarını önemserler. Bu stratejide ilişkilerin uzun vadede devamlılığı sağlanmak istenir ve pozitif ilişkilerin devamlılığı için kendi amaçlarını göz ardı ederek karşı tarafın amaçlarını kendi amaçları olarak görür. Kaybet-kazan modelini benimseyen uyma stratejisi karşılıklı olarak birlik olma duygusunun gelişimine katkıda bulunur. Uyma stratejisinin kullanımı istenmeyen sorunlara yol açabilir. Devamlı olarak karşısındakinin amaçlarını benimseyen kişiler zamanla kendilerine duyulan saygıyı kaybedebilirler. Bunun yanında kendi amaçlarına ulaşamadıkları ve ihtiyaçları giderilmedikleri için özgüvenlerini kaybedebilirler (117,118,119,120).

2.4.9.4.Hükmetme Stratejisi

Üstünlük kurma stratejisi olarak da bilinen bu stratejide kişiler çatışma yaşadığı insanlara karşı bir üstünlük kurma çabası içine girerler. Bu stratejide kişi kendi amaç, düşünce ve istekleri doğrultusunda hareket eder. Kişi çatışmada kendinin tamamen haklı

görüyorsa bu stratejiye başvurur. Hükmetme stratejisini kullanan kişi sadece kendisinin çatışmanın galibi olarak görmez, çevresinden de takdir toplayacağı düşüncesi içerisine girer. Yönetmel ve yetki kurma isteğinin yaygın olarak benimsendiği alanlarda bu stratejiye sıkça başvurulur (121,63,122).

2.4.9.5.Uzlaşma Stratejisi

Bu strateji tarafların karşılıklı olarak istek ve ihtiyaçlarını kısmen gidermesi ve orta yolu bulmasını sağlayan stratejidir. Kişiler orta noktayı bularak bazı amaç, istek ve çıkarlarından vazgeçerek kazan-kazan modeline uygun hareket ederler ve sonuçta karşılıklı olarak her iki tarafta çatışmadan memnun olarak ayrılır. Kişiler bu strateji sonucunda tam olarak memnun bir şekilde ayrılmasalar da genel anlamda çatışma giderilmiş olur. Eşit durumlara sahip olunan çatışmalarda bu stratejinin kullanılması daha isabetlidir. Bununla beraber çoğu çatışma bu stratejiyle çözüme kavuşmaktadır (123,93,110,124).

2.5.REKREASYON

Rekreasyon, kelime anlamı olarak “eğlendirmek, dinlendirmek, canlandırmak gibi anlamlara gelir (125).

Farklı zamanlarda ortaya çıkan boş zamanlarda insanlar, günlük hayatın stresinden kurtulma, istirahat etme, gezip-görme, birlikte zaman geçirme, çeşitli tecrübeler kazanma, fiziksel ve psikolojik olarak rahatlama gibi amaçlarla kapalı veya açık rekreasyon alanlarında katılımcı yada izleyici olarak, yaşadığı alan içinde veya dışında gönüllü olarak katıldıkları etkinliklerdir. İnsanların serbest zamanlarında yaptıkları bu etkinliklerin tamamı rekreasyon kavramı olarak ifade edilmektedir (126).

Boş zamanları değerlendirme etkinliği olan rekreasyon, bireyin zihinsel olarak yenilenmesi, hayatına enerji katmasıdır. Rekreasyon, yaratıcı ve kültürel etkinliklerde yer alarak kişilerin kendilerini yenilemeleri, arzulanan isteklerin açığa çıkmasıdır. Etkin çalışma ve sağlıklı yaşam koşullarının sağlanması, modern teknolojiyle birlikte gelen kötü çevre şartları sebebiyle meydana gelen gerginlik ve sıkıntılardan kurtularak bedensel olarak bütünlüğe ulaşmak amacıyla gerçekleştirilen planlı etkinlikler olarak da görülür (127).

2.5.1.Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi

Boş zaman görüşü faaliyetlerinde değinildiği üzere rekreasyon kavramı boş zaman oluşturan insanların bu boş zamanlarında gerçekleştirecekleri etkinliklerde ilgili olduğu için boş zaman kapsamında ele alınmaktadır (128). Oluşturulan boş zamanlar içinde kişilerin katılım gösterdikleri rekreasyon faaliyetleri kişisel gereksinimler ve ilgi alanları kişiden kişiye değişmektedir (129). En genel anlamıyla boş zaman görüşü şunları içermektedir (130).

- Oyun

-Rekreasyon

- Sanat ve Kültür

- Spor - Festivaller ve Kutlamalar

-Sağlık ve Fitness

- Seyahat ve Turizm, Eğitim.

Rekreasyon, insanların hayattan keyif alarak sağlıklı ve mutlu bir şekilde yaşamlarını sürdürmeleri için elverişli alanlar oluşturmakta, şehirleşme ve teknolojik gelişmelerin yol açtığı doğa tahribi, gürültü kalabalık, kirlilik gibi olumsuz durumların ruh ve beden sağlığında sebep olduğu olumsuzluk ve yıkımları yok etmeyi amaçlamaktadır (131).

İnsan hayatının çeşitli kısımlarından olan aile hayatı, yaşam memnuniyeti, iş durumunun iyileşmesi gibi birçok alanı etkiler ve bunun yanında sağlam karakterli, kendine güvenen, güçlü insanların yetişmesine olanak sağlar (132).

Söz konusu olan bu etkiler ve benzer olan olumlu birçok etkisi sebebiyle rekreasyon eğitimin göz ardı edilemez bir konusu olarak görülmektedir (131). Rekreasyon ile alakalı iş alanları ve beklentilerin meydana gelmesi rekreasyon anlayışının gelişip ilerlemesi ile ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte yeni iş alanlarının da yeni beklentilere cevap verebilecek düzeyde liderlere ve yöneticilere olan ihtiyaçları artış göstermektedir. Bu ihtiyaçla bireylerin yetiştirilip geliştirilmesi gerekli görülmektedir (133).

Rekreasyon eğitimi, çalışma alanı ve hedeflere ulaşma yollarında farklılıklar bulunan işlevsel bir alanı gösterir. Bu eğitim içinde vatandaşlık, çevre ve sağlık gibi eğitimlerde mevcuttur. Genel eğitimin başlıca amaçlarından tamamına yakını, rekreasyon eğitimi hedeflemektedir. Hedeflere ulaşmada meydana gelen çeşitlilikler şunlardır (131).

Genel eğitimde toplumsal hayata, okul içinde veya dışında uyum sağlamak, iyi bir meslek sahibi olmak için zorunlu eğitime zorunluluğu gerektirir. Rekreasyon eğitimde gönüllülük esası söz konusudur ve genel eğitimde ki gibi herhangi bir zorunluluk yoktur. Genel eğitim genellikle zihinsel ve duygusal etkinlikler yer alırken rekreasyon eğitimi, moral ve fiziksel etkenlerin yanı sıra fiziksel etkinliklerle ilgilenmektedir. Rekreasyon eğitiminde anlık amaçlar varken genel eğitimde ise uzak amaçlar ön plandadır (131).

2.5.2.Rekreasyon Bölümlerinin Gelişimi

Çoğunlukla kullanılan rekreasyon olgusu, özellikle bireylerin eğitim seviyelerinin yüksek olduğu uluslarda, sağlıklı kalma açısından önemli derecede istek görmektedir. Rekreasyon olgusu aynı zamanda gelişmiş uluslarda fiilen yaşama geçirilmesi rekreasyona dair bölümlerin açılmasına öncülük etmiştir (134).

1920'lerin ortasına gelindiğinde rekreasyon bölümleri ilk defa ABD'de kurulmuştur. Profesyonel rekreasyon, park ve boş zaman liderleri yetiştirmek için Amerikan Ulusal Rekreasyon Kurumu (NRPA) eğitim programları geliştirmeye başlamıştır (135). 1940'lı yıllarda Kuzey Amerika'da ki üniversitelerde bu konulara müfredat ayrılmaya başlamıştır. Tek bir bölüm hem rekreasyon ve park yönetimini hem de boş zaman çalışmaları üzerinde yoğunlaşmıştır. Öğrencilerin ilk olarak tedavi edici rekreasyon, açık hava rekreasyonu kamu rekreasyonu ve parklar ile ilgili etkinliklerde yönetici ve lider olarak görev alabilmeleri için gerekli hazırlıkların yapılması amaçlanmıştır (136).

Ülkemizde bireylerin bilinçlenmesi, uzun ömürlü ve kaliteli bir hayat sürme yönelimleri engelli kişilerin yaşam kalitelerinin yükseltilmesini amaçlayan çalışmalar rekreasyona olan ilgiyi ve bu alanda yetişmiş becerikli ve nitelikli iş gücü isteğini yükseltmektedir. Bu sebeplerden ötürü ülkemizde rekreasyona olan ilgi artmış ve rekreasyon bölümlerinin kurulması sağlanmıştır (135).

2.5.3. Türkiye'deki Rekreasyon Bölümlerinin Durumu

Üniversitelerde rekreasyonun gelişimi çok uzun yıllara dayanmamaktadır. Rekreasyon dersleri ilk olarak Odtü-Marmara ve Gazi Üniversitelerinde başladı. Rekreasyon alanındaki ilk kitap Prof.Dr.Suat KARAKÜÇÜK tarafından hazırlanmıştır. Rekreasyon kavramının Üniversitelerde dile getirilmesinden sonra Turizm-Rekreasyon bağlantısı söz konusu olmuştur. Rekreasyon pazarlamasının öncelikli olarak Turistik yörelerce

kabul görmesini sağlamak üzere Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Prof.Dr.Erdal ZORBA'nın girişimleri ile 23 Mayıs 1997 tarihinde Muğla Üniversitesi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü , Turizm Bakanlığı işbirliği ile düzenlenen panelde rekreasyon bölümü olarak açılması kararına varılmıştır (137).

Türkiye'de ki oluşumlara bakıldığında rekreasyon eğitimi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulları, Spor Bilimleri Fakülteleri ve Turizm Fakültelerinde bulunan Rekreasyon Yönetimi bölümünde okutulmaktadır (138).

Rekreasyon bölümünden mezun olacak öğrencilerimizin istihdam alanlarına bakıldığında öncelikli olarak Turizm Sektörü olmak üzere, yerel yönetimlerde , Milli Eğitimde İlk ve Orta Öğretimde özel ilgi alan derslerinde, Amatör ve Profesyonel Spor Kulüplerinde, Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında çalışabilecekleri düşünülmektedir (137).

Rekreasyon bölümü eğitiminin akademik , sosyal ve kültürel hayattaki öneminin ülkemizde kavratılmasına ve üniversitelerdeki rekreasyon bölümünün eksiklerinin giderilerek sosyal hayata katkı sağlayacak bedenlen ,zihnen kalifiye insanlar yetiştirmek , rekreasyon bölümünün temel alanlarında ticari , toplumsal , kolektif veya tedaviye yardımcı uygulama alanlarını artırarak ve geliştirerek çalışma alanları yaratılmalıdır(139).

Ülkemizde rekreatif etkinlikler; Gençlik ve Spor Genel Müdürlükleri, Gençlik kampları, Turizm bölgelerinde turizm uygulamaları, gönüllü kuruluşlar, genellikle büyük şehirlerde açılan fitness center, oyun kulüpleri gibi ve en önemlisi olarakta üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları içinde kurulan Öğretmenlik ve Rekreasyon bölümleri tarafından koordine edilip yapılmaktadır. Kampüs üniversitelerinde öğrencilere yönelik rekreatif yarışmalar, eğlenceler tiyatro faaliyetleri, turnuvalar şeklinde “kampus rekreasyonu adı altında yapılmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerde bu organizasyonlar Rekreasyon bölümleri tarafından organize edilmektedir(137).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma yöntemi olarak genel tarama/betimsel yöntem kullanılmıştır. Betimsel yöntem; ne ve nasıl sorularına sistematik olarak cevap vererek durum ve olayların ayrıntılı bir şekilde betimlenmesi amacıyla yapılır. Betimsel araştırma geleneği çok genel bir ifadedir ve kendi içinde birçok yöntemi barındırır. Betimsel araştırma desenleri herhangi bir konuda derinlemesine bilgi edinmeyi sağlayarak niçin sorularını gündeme getirir ve bu sayede iyi bir betimsel çalışma açıklayıcı araştırmalara temel oluşturabilir (140).

3.2.GÖNÜLLÜ GURUPLARIN OLUŞTURULMASI

Bu araştırmanın grubunu rekreasyon eğitimi bölümleri olan üniversiteler arasından seçilmiş Erciyes Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi rekreasyon bölümlerinde okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Bu üniversitelerin rekreasyon bölümlerinde okuyan, araştırmaya gönüllü olarak katılan ve anket formunu eksiksiz dolduran 909 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma grubunu oluşturan öğrenciler ait bilgiler Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Çalışmaya Katılan Gönüllülerin Kişisel Özellikleri

Özellik	Değişken	n	%
Cinsiyet	Kız	301	33,1
	Erkek	608	66,9
Yaşınız	18 ve 19 yaş	128	14,1
	20 ve 21 yaş	290	31,9
	22 ve 23 yaş	303	33,3
	24 ve 29 yaş arası	188	20,7
Sınıfınız	1.sınıf	230	25,3
	2.sınıf	217	23,9
	3.sınıf	235	25,9
	4.sınıf	227	25,0
Üniversiteniz	Erciyes Üniversitesi	317	34,9
	Sakarya Üniversitesi	208	22,9
	Kocaeli Üniversitesi	186	20,5
	Hacettepe Üniversitesi	51	5,6
	Akdeniz Üniversitesi	147	16,2
Öğretim türünüz	1.öğretim	593	65,2
	2.öğretim	316	34,8
Düzenli spor yapma durumu	Evet	812	89,3
	Hayır	97	10,7
Hangi sporları yapıyorsunuz?	Takım sporu	436	48,0
	Bireysel	473	52,0
Ailenizin yaşadığı yer	Köy	56	6,2
	Kasaba	24	2,6
	İlçe	201	22,1
	İl	270	29,7
	Büyükşehir	358	39,4
Bitirdiğiniz lisenin türü	Anadolu Lisesi	222	24,4
	Genel Lise	374	41,1
	Meslek Lisesi	214	23,5
	Diğer (Fen, Öğrt, Ticaret vs.)	99	10,9

Tablo 3.1’de araştırma grubuna katılan öğrencilerin kişisel özellikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan bütün öğrenciler rekreasyon bölümlerinde okumaktadır. Katılımcılardan kız olanların oranı %33,1, erkek olanların oranı %66,9 dur.

18 ve 19 yaş aralığında olanların oranı %14,1, 20 ve 21 yaş aralığında olanların oranı %31,9, 22 ve 23 yaş aralığında olanların oranı %33,3, 24 ve 29 yaş aralığında olanların oranı %20,7 dir.

Katılımcılardan 1.sınıf olanların oranı %25,3, 2.sınıf olanların oranı %23,9 , 3.sınıf olanların oranı %25,9 , 4.sınıf olanların oranı %25,0 dir.

Erciyes Üniversitesinde okuyanların oranı %34,9, Sakarya Üniversitesinde okuyanların oranı %22,9, Kocaeli Üniversitesinde okuyanların oranı %20,5, Hacettepe Üniversitesinde okuyanların oranı %5,6, Akdeniz Üniversitesinde okuyanların oranı %16,2 dir.

1.öğretim olanların oranı %65,2, 2.öğretim olanların oranı %34,8'dir.

Katılımcılardan düzenli spor yapanların oranı %89,3, yapmayanların oranı %10,7,dir.

Takım sporu yapanların oranı %48,0, bireysel spor yapanların oranı %52,0'dir.

Katılımcılardan ailesi köyde yaşayanların oranı %6,2, kasabada yaşayanların oranı %2,6, ilçede yaşayanların oranı %22,1, ilde yaşayanların oranı %29,7, büyükşehirde yaşayanların oranı %39,4'tür.

Katılımcılardan Anadolu lisesini bitirenlerin oranı %24,4, genel liseyi bitirenlerin oranı %41,1, meslek lisesini bitirenlerin oranı %23,5, diğer liseleri bitirenlerin oranı %10,9'dur

3.3.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada uygulanacak olan anketler öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere gönderilmiştir. Envanterlerin ve formun uygulanması esnasında araştırmacının yanı sıra üniversitede görev yapan öğretim elemanları tarafından adayların her birine geniş bir zaman dilimi içerisinde, acele edilmeden, gerekli açıklamalar yapılarak, adaylar için sağlıklı bir değerlendirme süreci yaratılmaya çalışılmıştır. Ayrıca adayların rahat bir ortamda formları doldurmaları amacı ile uygun materyal ve çevre koşullarının sağlanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği, İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği (İBDBÖ) uygulanmıştır.

3.3.1.Sosyo-Demografik Bilgi Formu

Çalışmaya katılan gönüllülerden Cinsiyet, Yaş, Sınıf, Üniversiteniz, Bölüm, Öğretim Türü, Akademik Not Ortalaması, Düzenli Spor Yapma Durumu, Hangi Sporları Yaptığı, Ailenin Yaşadığı Yer, Bitirdiği Lisenin Türü, Genel Olarak Arkadaşlarınız İle Olan İlişkileri yer olmak üzere 12 sorudan oluşan kişisel bilgi formunu doldurmaları istenmiştir.

3.3.2.Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği

Rahim 1983' de geliştirdiği, Gümüşeli 'nin Türkçe ye 28 madde ile uyarladığı çatışma yönetimi stratejileri ölçeği Türkçe'ye kazandırılmıştır. Bu çalışmada ise Özgan (2006)'nın ,Rahim'in geliştirdiği 28 maddelik ölçekten yararlanarak okullarda öğretmenlerin çatışma stratejilerini belirlenme amacıyla kendi geliştirdiği 41 maddelik çatışma

yönetimi stratejileri ölçeği kullanılmıştır. Ölçek toplam 41 maddedir. 5 alt ölçekten oluşmaktadır. (Bütünleştirme, Uzlaşma, Uyma, Hükmetme, Kaçınma). Güvenirlik katsayısı .90'dır. Bu çalışmada çatışma iç güvenirlik katsayısı 0.85 dir. Alt ölçekler için belirlenen güvenlik katsayısı .74 ile .90 arasında değişmektedir. (Bütünleştirme .90 , kaçınma .84 , uzlaşma .82 , hükmetme .75 ve uyma .74). Ölçek formundaki dizilisine göre stratejilere ilişkin davranış biçimleri aşağıdaki gibi ayrılmıştır (141,59,142) .

Bütünleştirme 32 ,41,29,18,30,5,35,27,37

Kaçınma 23,20,7,26,28,14,24,40,21,19,6,33,39

Uzlaşma 3,10,15,8,34,17,12,4

Hükmetme 16,9,31,2,36,22

Uyma 38,25,11,13,1

Bütünleştirme: Açıklık ve bilgi alışverişini kapsar. Problemlere, her iki taraf açısından kabul edilebilir ve uygun çözümler bulunmasını amaçlar (110).

Kaçınma: Taraflar çatışmadan psikolojik ve fiziksel olarak uzak dururlar. Çatışmanın reddedilmesi ve kaçınılması davranışlarını içerir. Taraflar kendi ve karşı tarafın isteklerini dikkate almaz ve önemsemez (142) .

Uzlaşma: Kabul edilebilir bir karara ulaşmak için tarafların bir şeylerden vazgeçmesi mantığı bulunur. Taraflar kendilerinden ödün verirler ve orta bir yol bulunur. Kaybeden ya da kazanan taraf yoktur. Kayıp ve kazanç iki taraflıdır (110) .

Hükmetme: Birey kendine diğer insanlardan daha çok ilgi gösterir ve önde hisseder. Kişi kazanmak için kendi istek ve çıkarlarını öncelikli tutarken , karşı tarafın isteklerini ve beklentilerini görmezden gelir. Kişi baskın bir tutum sergileyerek kendi amaçlarını gerçekleştirmek için her yolu dener (110) .

Uyma: Bu yöntem, çatışma durumunda kendi istek ve ihtiyaçlarını önemsemeyerek karşı tarafı memnun etmeyi, kendi istek ve ihtiyaçlarını reddetmeyi, açık bir biçimde uyum ve işbirliğini vurgulamayı içeren uzlaştırıcı davranışlar içerir (143) .

Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeğinde; “Hiçbir Zaman”, “Nadiren”, “Ara Sıra”, “Sık Sık” ve “Her Zaman” ifadelerinden oluşan “Likert Tipi” beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. “Hiçbir Zaman” seçeneğine için 1, “Nadiren” seçeneğine 2, “Ara Sıra” seçeneğine 3, “Sık Sık” seçeneğine 4 ve “Her Zaman” seçeneğine 5 puan verilmiştir. Bu beşli derecelendirme dört aralık için $(5-1=4)$ hesaplanan aralık katsayısına göre $(4/5=0.80)$ seçenek aralıkları şu şekilde düzenlenmiştir (142) .

Tablo 3.2. Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği Değerlendirme Tablosu

PUANLAR	SEÇENEKLER	SAYISAL SINIRLAR
1	Hiçbir Zaman	1,00-1,79
2	Nadiren	1,80-2,59
3	Ara Sıra	2,60-3,39
4	Sık Sık	3,40-4,19
5	Her Zaman	4,20-5,00

3.3.3.İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği (İBDBÖ)

İletişim Becerileri Envanteri ilk olarak Balcı (1996) tarafından geliştirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan envanterin bu ilk sürümünün madde sayısı 70'tir. Envanter daha sonra tekrar, 500 üniversite öğrencisinden oluşan bir örnekleme uygulanmış, yapılan faktör analizi sonucunda madde sayısı 45'e indirilmiştir. Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından son hali verilen envanter, likert tipi 45 sorudan oluşmaktadır. Ölçek 5'li Likert tipi olup "Hiçbir zaman" (1), "Nadiren" (2), "Bazen" (3), "Genellikle" (4), "Her Zaman"(5) ifadelerine göre işaretlenmektedir. Ölçeğin puanları hesaplanırken, her bir madde toplanarak toplam puan elde edilmektedir. Envanter zihinsel, duygusal ve davranışsal açıdan iletişim becerilerini ölçmektedir. Her bir boyutu ölçen 15 madde vardır. Her boyuta giren maddeler aşağıda görülmektedir(144).

Zihinsel: 1,3,6,12,15,17,18,20,24,28,30,33,37,43,45

Duygusal: 5,9,11,26,27,29,31,34,35,36,38,39,40,42,44

Davranışsal: 2,4,7,8,10,13,14,16,19,21,22,23,25,32,41

Ersanlı ve Balcı (1998), 500 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları uygulamanın ardından güvenilirliği test etmek üzere bir ay sonra 170 kişilik bir gruba tekrar uygulama yapmışlardır. İki yarım test yöntemi ile yapılan güvenilirlik çalışmasında iki yarı güvenilirlik katsayısı $r=.64$ ve test tekrar test yöntemi ile yapılan güvenilirlik çalışmasında $r=.68$ bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla 37 hesaplanan Cronbach

Alpha katsayısı ise .72 olarak bulunmuştur. Yapılan faktör analizi sonucunda maddelerin üç boyut altında toplandığı görülmüş ve bu boyutlar, içerikleri dikkate alınarak zihinsel, duygusal ve davranışsal iletişim becerileri adlarını almıştır. Boyutlardan her biriyle toplam iletişim becerileri puanı arasındaki korelasyonlar sırası ile .83 , .73 ve .82'dir(144). Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” ile yapılan geçerlik çalışmasında da ölçeğin geçerlik katsayısı .70 bulunmuştur (145). Bu çalışmada iletişim iç güvenilirlik katsayısı 0,94 dür.

Tablo 3.3. İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Değerlendirme Tablosu

PUANLAR	SEÇENEKLER	SAYISAL SINIRLAR
1	Hiçbir zaman	1,00-1,79
2	Nadiren	1,80-2,59
3	Bazen	2,60-3,39
4	Genellikle	3,40-4,19
5	Her zaman	4,20-5,00

3.4.VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ

Bu araştırmada nonparetrik testler kullanılmıştır. İkili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis H Testi, Post Hoc analizi olarak ise Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. İkili ilişki sınamalarında Spearman korelasyon testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

Yapılan istatistikî testlerin etki büyüklüklerine Wendt'in çift serili sıra korelasyon katsayısı (r_{tb}) ile bakılmıştır (146). Araştırmada 47 istatistikî test sonucunun etki büyüklüklerinin 0.15 ile 0.84 arasında değiştiği ve ortalamalarının 0.47 olduğu görülmüştür. Cohen'e (1988) göre (0.10-0.30 arasında “küçük”; 0.30-0.50 arasında “orta” ve 0.50-1 arasında “yüksek” etki büyüklüğü). Araştırmamızın istatistikî test sonuçlarının ortalama etki büyüklükleri “orta” düzeydedir (147).

Tablo 3.4. Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanları

Ölçek	Alt Boyut	n	Minimum	Maksimum	Ortalama	ss	Düzeyi
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	909	1,44	5,00	3,77	0,59	Sık sık
	Uzlaşma	909	1,62	5,00	3,44	0,57	Sık sık
	Kaçınma	909	1,38	5,00	3,67	0,54	Sık sık
	Uyma	909	1,67	5,00	3,63	0,61	Sık sık
	Hükmetme	909	1,20	5,00	3,56	0,63	Sık sık
	Ölçek Genel Toplam	909	1,67	5,00	3,61	0,46	Sık sık
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	909	1,00	5,00	3,60	0,48	Genellikle
	Duygusal	909	1,80	5,00	3,57	0,45	Genellikle
	Davranışsal	909	1,80	5,00	3,62	0,45	Genellikle
	Ölçek Genel Toplam	909	1,53	5,00	3,60	0,43	Genellikle

Ankete cevap veren katılımcıların bütünleştirme puanı ortalaması 3,77, uzlaşma puanı ortalaması 3,44, kaçınma puanı ortalaması 3,67, uyma puanı ortalaması 3,63, hükmetme puanı ortalaması 3,56 çatışma yönetimi stratejileri ölçek genel toplam puanı ortalaması 3,61 , zihinsel puanı ortalaması 3,60 , duygusal puanı ortalaması 3,57 , davranışsal puanı ortalaması 3,62 , iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçek genel toplam puanı ortalaması 3,60 dır.

Tablo 3.5. Öğrencilerin Not Ortalaması

	n	Minimum	Maximum	Ortalama	ss
Not Ortalaması	903	1,09	3,79	2,50	0,45

Ankete cevap veren katılımcıların not ortalaması 2,50±,45'tir.

Tablo 3.6. Normallik Testi

		Kolmogorov-Smirnov Testi		
		KS	sd	p
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	0,057	909	0,000*
	Uzlaşma	0,073	909	0,000*
	Kaçınma	0,042	909	0,001*
	Uyma	0,083	909	0,000*
	Hükmetme	0,084	909	0,000*
	Ölçek Genel Toplam	0,038	909	0,004*
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	0,049	909	0,000*
	Duygusal	0,057	909	0,000*
	Davranışsal	0,051	909	0,000*
	Ölçek Genel Toplam	0,057	909	0,000*

*p<0,05

Katılımcıların bütünleştirme, uzlaşma, uyma, kaçınma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam , zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri

düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanı ortalaması ölçekleri için yapılan Kolmogorov-Smirnov Testi normallik analizi sonucu söz konusu ölçek puanlarının normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle ölçekler için yapılmış olan gruplar arası karşılaştırma testlerinde nonparametrik test teknikleri kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	x	Ss	Sıra Ort	U	p	r_{tb}
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Kız	301	3,79	0,58	460,91	89725,000	,632	
		Erkek	608	3,76	0,59	452,07			
	Uzlaşma	Kız	301	3,41	0,58	443,88	88157,500	,368	
		Erkek	608	3,45	0,57	460,50			
	Kaçınma	Kız	301	3,65	0,51	442,39	87709,500	,308	
		Erkek	608	3,68	0,56	461,24			
	Uyma	Kız	301	3,60	0,61	438,43	86516,000	,179	
		Erkek	608	3,64	0,62	463,20			
	Hükmetme	Kız	301	3,53	0,61	449,57	89869,000	,659	
		Erkek	608	3,58	0,63	457,69			
Ölçek Genel Toplam	Kız	301	3,60	0,43	443,16	87940,000	,339		
	Erkek	608	3,62	0,48	460,86				
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Kız	301	3,58	0,43	444,08	88216,500	,377	
		Erkek	608	3,61	0,51	460,41			
	Duygusal	Kız	301	3,54	0,41	423,45	82008,000	,011*	
		Erkek	608	3,58	0,47	470,62			
	Davranışsal	Kız	301	3,59	0,41	437,96	86376,000	,168	
		Erkek	608	3,63	0,47	463,43			
	Ölçek Genel Toplam	Kız	301	3,57	0,39	434,00	85182,500	,090	
		Erkek	608	3,61	0,46	465,40			

*p<0,05

Kız ile erkeklerin duygusal puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır.(p<0,05) Kızların puan sıra ortalamaları 423,45 iken erkeklerin puan sıra ortalamaları 470,62 dir. Buna göre erkeklerin duygusal puan sıra ortalamaları kızlara göre daha yüksektir.

Kız ile erkeklerin bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi

stratejileri ölçeği genel toplam , zihinsel, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.2. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Yaşlarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Yaş	N	x	Ss	Sıra ort.	H	p	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	18 ve 19 yaş	128	3,86	0,55	494,24	7,332	,062
		20 ve 21 yaş	290	3,75	0,59	441,42		
		22 ve 23 yaş	303	3,81	0,58	470,59		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,69	0,61	424,11		
	Uzlaşma	18 ve 19 yaş	128	3,49	0,55	474,96	1,640	,650
		20 ve 21 yaş	290	3,41	0,59	441,14		
		22 ve 23 yaş	303	3,44	0,58	459,47		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,44	0,56	455,60		
	Kaçınma	18 ve 19 yaş	128	3,73	0,53	492,63	3,348	,341
		20 ve 21 yaş	290	3,66	0,54	445,74		
		22 ve 23 yaş	303	3,66	0,53	454,88		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,65	0,58	443,85		
Uyma	18 ve 19 yaş	128	3,62	0,58	454,59	3,389	,335	
	20 ve 21 yaş	290	3,60	0,62	442,11			
	22 ve 23 yaş	303	3,67	0,63	476,69			
	24 ve 29 arası yaş	188	3,60	0,59	440,20			
Hükmetme	18 ve 19 yaş	128	3,62	0,61	472,21	2,568	,463	
	20 ve 21 yaş	290	3,57	0,62	456,09			
	22 ve 23 yaş	303	3,57	0,65	462,40			
	24 ve 29 arası yaş	188	3,51	0,61	429,68			
Ölçek Genel Toplam	18 ve 19 yaş	128	3,66	0,44	486,63	3,906	,272	
	20 ve 21 yaş	290	3,60	0,47	441,44			
	22 ve 23 yaş	303	3,63	0,46	465,30			
	24 ve 29 arası yaş	188	3,58	0,47	437,79			
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	18 ve 19 yaş	128	3,67	0,44	484,12	4,344	,227
		20 ve 21 yaş	290	3,58	0,51	443,19		
		22 ve 23 yaş	303	3,62	0,44	468,14		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,55	0,52	432,22		
	Duygusal	18 ve 19 yaş	128	3,59	0,46	464,34	1,311	,727
		20 ve 21 yaş	290	3,56	0,47	449,17		
		22 ve 23 yaş	303	3,58	0,41	465,32		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,54	0,47	441,00		
	Davranışsal	18 ve 19 yaş	128	3,65	0,46	471,34	1,869	,600
		20 ve 21 yaş	290	3,61	0,47	450,14		
		22 ve 23 yaş	303	3,64	0,41	464,07		
		24 ve 29 arası yaş	188	3,58	0,47	436,76		
Ölçek Genel Toplam	18 ve 19 yaş	128	3,64	0,43	473,43	2,387	,496	
	20 ve 21 yaş	290	3,58	0,46	446,65			
	22 ve 23 yaş	303	3,61	0,40	466,41			
	24 ve 29 arası yaş	188	3,55	0,46	436,94			

$p>0,05$

Farklı yaş gruplarının bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam puanı , zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.3. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt Boyut	Sınıf	n	x	ss	Sıra Ort	X2	p	İkili Gruplar	p	r_{tb}	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	1.sınıf	230	3,83	0,59	479,31	9,720	,021*	(2)-(3)	,009**	0,14
		2.sınıf	217	3,85	0,58	483,75					
		3.sınıf	235	3,69	0,62	419,22					
		4.sınıf	227	3,74	0,55	439,93					
	Uzlaşma	1.sınıf	230	3,42	0,60	484,01	9,328	,025*	(1)-(3)	,004**	0,15
		2.sınıf	217	3,45	0,59	457,70					
		3.sınıf	235	3,37	0,60	413,01					
		4.sınıf	227	3,53	0,51	466,50					
	Kaçınma	1.sınıf	230	3,72	0,57	441,34	10,453	,015*	(3)-(4)	,001**	0,17
		2.sınıf	217	3,68	0,54	457,54					
		3.sınıf	235	3,58	0,58	423,45					
		4.sınıf	227	3,71	0,49	499,08					
	Uyma	1.sınıf	230	3,66	0,64	452,45	11,817	,008*	(2)-(3) (3)-(4)	,002** ,006**	0,16 0,15
		2.sınıf	217	3,60	0,64	485,99					
		3.sınıf	235	3,60	0,65	408,89					
		4.sınıf	227	3,67	0,54	475,70					
Hükmetme	1.sınıf	230	3,57	0,60	477,42	4,968	,174				
	2.sınıf	217	3,64	0,62	443,84						
	3.sınıf	235	3,45	0,70	429,65						
	4.sınıf	227	3,61	0,57	469,20						
Ölçek Genel Toplam	1.sınıf	230	3,64	0,47	465,29	8,700	,034*	(3)-(4)	,001**	0,14	
	2.sınıf	217	3,64	0,46	466,03						
	3.sınıf	235	3,54	0,51	412,37						
	4.sınıf	227	3,65	0,41	478,16						
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	1.sınıf	230	3,64	0,48	466,20	8,219	,042*	(2)-(3)	,009**	0,14
		2.sınıf	217	3,65	0,47	483,74					
		3.sınıf	235	3,52	0,54	416,04					
		4.sınıf	227	3,61	0,45	456,51					
	Duygusal	1.sınıf	230	3,60	0,48	440,38	10,493	,234			
		2.sınıf	217	3,59	0,44	456,73					
		3.sınıf	235	3,51	0,46	424,53					
		4.sınıf	227	3,59	0,43	499,71					
	Davranışsal	1.sınıf	230	3,67	0,48	473,76	5,933	,115			
		2.sınıf	217	3,65	0,44	469,55					
		3.sınıf	235	3,55	0,47	420,52					
		4.sınıf	227	3,62	0,43	457,78					
	Ölçek Genel Toplam	1.sınıf	230	3,64	0,45	460,67	8,284	,129			
		2.sınıf	217	3,63	0,42	472,12					
		3.sınıf	235	3,53	0,47	413,62					
		4.sınıf	227	3,61	0,41	475,73					

* $P<0,05$

** $p<0,0125$ (Bonferroni Düzeltmeli p değeri)

Sınıfı farklı olan grupların bütünleştirme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 2. ve 3. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 2. sınıfların puan sıra ortalaması (483,75) 3. sınıfların puan sıra ortalamasından (419,22) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların uzlaşma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 1. ve 3. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 1. sınıfların puan sıra ortalaması (484,01) 3. sınıfların puan sıra ortalamasından (413,01) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların kaçınma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 3. ve 4. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 4. sınıfların puan sıra ortalaması (499,08) 3. sınıfların puan sıra ortalamasından (423,45) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların uyma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 2. ile 3. sınıfların puanları arasından ve 3. ile 4. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 2. sınıfların puan sıra ortalaması (485,99) 3. sınıfların puan ortalamasından (408,89) daha yüksektir. Buna göre 4. sınıfların puan sıra ortalaması (475,70) 3. sınıfların puan sıra ortalamasından (408,99) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların çatışma yönetimi stratejileri ölçek genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 3. ve 4. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 4. sınıfların puan sıra ortalaması (478,16) 3. sınıfların puan sıra ortalamasından (412,37) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların zihinsel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Bu farklılıkta 2. ve 3. sınıfların puanları arasından kaynaklandığı ($p < 0,0125$) görülmektedir. Buna göre 2. sınıfların puan sıra ortalaması (483,74) 3. sınıfların puan ortalamasından (416,51) daha yüksektir.

Sınıfı farklı olan grupların hükmetme ,duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçek genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$).

Tablo 4.4. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Üniversite	n	x	ss	Sıra Ort	X ²	p	İkili Gruplar	p	r _{tb}	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Erciyes Ün.	317	3,74	0,56	439,44	3,938	,414			
		Sakarya Ün.	208	3,83	0,67	467,74					
		Kocaeli Ün.	186	3,80	0,65	441,33					
		Hacettepe Ün.	51	3,76	0,55	489,91					
		Akdeniz Ün.	147	3,83	0,60	475,72					
	Uzlaşma	Erciyes Ün. (1)	317	3,55	0,55	477,87	10,104	,039*	(1)-(2)	,001**	0,12
		Sakarya Ün. (2)	208	3,30	0,63	420,81					
		Kocaeli Ün. (3)	186	3,39	0,64	426,61					
		Hacettepe Ün. (4)	51	3,42	0,53	482,83					
		Akdeniz Ün. (5)	147	3,38	0,57	480,33					
	Kaçınma	Erciyes Ün. (1)	317	3,71	0,55	505,69	19,667	,001*	(1)-(2)	,001**	0,17
		Sakarya Ün. (2)	208	3,69	0,69	426,66					
		Kocaeli Ün. (3)	186	3,60	0,57	443,36					
		Hacettepe Ün. (4)	51	3,63	0,51	396,42					
		Akdeniz Ün. (5)	147	3,74	0,48	420,84					
	Uyma	Erciyes Ün.	317	3,70	0,60	465,65	1,707	,789			
		Sakarya Ün.	208	3,72	0,67	441,70					
		Kocaeli Ün.	186	3,60	0,66	445,79					
		Hacettepe Ün.	51	3,56	0,57	442,72					
		Akdeniz Ün.	147	3,61	0,63	466,76					
Hükmetme	Erciyes Ün.	317	3,59	0,65	473,45	7,884	,096				
	Sakarya Ün.	208	3,52	0,73	451,25						
	Kocaeli Ün.	186	3,55	0,65	417,88						
	Hacettepe Ün.	51	3,54	0,61	511,69						
	Akdeniz Ün.	147	3,60	0,55	447,83						
Ölçek Genel Toplam	Erciyes Ün.	317	3,66	0,48	482,23	5,902	,207				
	Sakarya Ün.	208	3,61	0,53	435,22						
	Kocaeli Ün.	186	3,59	0,51	433,13						
	Hacettepe Ün.	51	3,58	0,42	454,63						
	Akdeniz Ün.	147	3,63	0,41	452,07						
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Erciyes Ün.	317	3,62	0,51	462,06	0,398	,983			
		Sakarya Ün.	208	3,59	0,50	451,07					
		Kocaeli Ün.	186	3,60	0,51	450,11					
		Hacettepe Ün.	51	3,58	0,50	446,25					
		Akdeniz Ün.	147	3,62	0,40	454,56					
	Duygusal	Erciyes Ün. (1)	317	3,62	0,43	476,55	11,998	,017*	(1)-(2)	,009**	0,09
		Sakarya Ün. (2)	208	3,55	0,46	423,50					
		Kocaeli Ün. (3)	186	3,56	0,50	475,60					
		Hacettepe Ün. (4)	51	3,56	0,47	367,32					
		Akdeniz Ün. (5)	147	3,53	0,41	457,45					
	Davranışsal	Erciyes Ün.	317	3,66	0,43	469,96	3,212	,523			
		Sakarya Ün.	208	3,65	0,47	445,06					
		Kocaeli Ün.	186	3,61	0,50	451,70					
		Hacettepe Ün.	51	3,59	0,47	483,84					
		Akdeniz Ün.	147	3,60	0,41	430,97					
	Ölçek Genel Toplam	Erciyes Ün.	317	3,63	0,43	470,64	2,696	,610			
		Sakarya Ün.	208	3,60	0,45	437,31					
		Kocaeli Ün.	186	3,59	0,48	460,19					
		Hacettepe Ün.	51	3,58	0,46	430,05					
		Akdeniz Ün.	147	3,58	0,37	448,39					

*P<0,05

**p<0,01 (Bonferroni Düzeltmeli p değeri)

Okuduğu üniversite farklı olan grupların uzlaşma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Bu farklılıkta Erciyes ve Sakarya üniversitelerinin puanları arasından kaynaklandığı ($p<0,0125$) görülmektedir. Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması(477,87) Sakarya Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından(420,81) daha yüksektir.

Okuduğu üniversite farklı olan grupların Kaçınma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Bu farklılıkta Erciyes ile Sakarya, Erciyes ile Kocaeli , Erciyes ile Hacettepe, Erciyes ile Akdeniz üniversitelerinin puanları arasından kaynaklandığı ($p<0,0125$) görülmektedir. Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması (505,69) Sakarya Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından(426,66) daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması(505,69) Kocaeli Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından (443,36) daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması (505,69) Hacettepe Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından (396,42) daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması (505,69) Akdeniz Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından (420,84) daha yüksektir.

Okuduğu üniversite farklı olan grupların duygusal puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Bu farklılıkta Erciyes ve Sakarya üniversitelerinin puanları arasından kaynaklandığı ($p<0,0125$) görülmektedir. . Buna göre Erciyes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalaması(476,55) Sakarya Üniversitesinde okuyan öğrencilerin puan sıra ortalamasından(423,50) daha yüksektir.

Okuduğu üniversite farklı olan grupların bütünleştirme, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam , zihinsel, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.5. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Öğrenim Türlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Öğrenim Türü	n	x	Ss	Sıra Ort	U	p	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	1.öğretim	593	3,77	0,59	452,13	91995,000	,652
		2.öğretim	316	3,79	0,59	460,38		
	Uzlaşma	1.öğretim	593	3,44	0,57	456,26	92945,000	,842
		2.öğretim	316	3,46	0,60	452,63		
	Kaçınma	1.öğretim	593	3,67	0,53	453,50	92802,500	,813
		2.öğretim	316	3,66	0,57	457,82		
	Uyma	1.öğretim	593	3,64	0,61	452,81	92398,000	,730
		2.öğretim	316	3,62	0,64	459,10		
	Hükmetme	1.öğretim	593	3,56	0,61	459,94	90762,000	,435
		2.öğretim	316	3,58	0,67	445,72		
	Ölçek Genel Toplam	1.öğretim	593	3,62	0,45	454,85	93607,500	,982
		2.öğretim	316	3,62	0,50	455,27		
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	1.öğretim	593	3,60	0,47	453,91	93047,500	,864
		2.öğretim	316	3,61	0,52	457,05		
	Duygusal	1.öğretim	593	3,56	0,46	442,88	86506,500	,056
		2.öğretim	316	3,60	0,45	477,75		
	Davranışsal	1.öğretim	593	3,61	0,46	444,97	87744,000	,114
		2.öğretim	316	3,65	0,45	473,83		
	Ölçek Genel Toplam	1.öğretim	593	3,59	0,43	446,89	88887,500	,202
		2.öğretim	316	3,62	0,45	470,21		

p>0,05

1.öğretim ile 2.öğretim olan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam , zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p>0,05).

Tablo 4.6. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Düzenli Spor Yapmalarına Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Alt Boyutlar	Düzenli Spor Yapma	n	x	Ss	Sıra Ort	U	p
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Evet	812	3,77	0,59	453,40	38081,500	,594
		Hayır	97	3,82	0,59	468,41		
	Uzlaşma	Evet	812	3,45	0,58	459,58	35665,000	,127
		Hayır	97	3,35	0,58	416,68		
	Kaçınma	Evet	812	3,68	0,54	460,20	5159,500	,084
		Hayır	97	3,60	0,59	411,47		
	Uyma	Evet	812	3,64	0,62	460,34	35044,000	,075
		Hayır	97	3,59	0,62	410,28		
	Hükmetme	Evet	812	3,58	0,63	457,63	37243,500	,379
		Hayır	97	3,46	0,65	432,95		
Ölçek Genel Toplam	Evet	812	3,63	0,47	458,99	36146,000	,185	
	Hayır	97	3,56	0,48	421,64			
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Evet	812	3,60	0,49	455,50	38979,500	,869
		Hayır	97	3,60	0,49	450,85		
	Duygusal	Evet	812	3,57	0,45	454,03	38597,500	,748
		Hayır	97	3,58	0,45	463,09		
	Davranışsal	Evet	812	3,62	0,45	455,13	39277,500	,966
		Hayır	97	3,62	0,47	453,92		
	Ölçek Genel Toplam	Evet	812	3,60	0,44	454,75	39180,500	,934
		Hayır	97	3,60	0,45	457,08		

p>0,05

Düzenli spor yapan ile yapmayan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p>0,05).

Tablo 4.7. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Spor Türlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Spor Türü	n	x	Ss	Sıra Ort	U	p		
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Takım sporu	436	3,75	0,59	442,37	97607,500	,163	
		Bireysel	473	3,81	0,59	466,64			
	Uzlaşma	Takım sporu	436	3,45	0,57	452,85	102176,500	,812	
		Bireysel	473	3,44	0,58	456,98			
	Kaçınma	Takım sporu	436	3,65	0,58	454,09	02715,500	,920	
		Bireysel	473	3,69	0,51	455,84			
	Uyma	Takım sporu	436	3,67	0,63	448,68	100356,500	,484	
		Bireysel	473	3,60	0,60	460,83			
	Hükmetme	Takım sporu	436	3,55	0,63	465,31	98617,500	,253	
		Bireysel	473	3,58	0,63	445,49			
	Ölçek Genel Toplam	Takım sporu	436	3,61	0,49	452,51	102027,000	,783	
		Bireysel	473	3,62	0,45	457,30			
	İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Takım sporu	436	3,60	0,51	456,75	102351,000	,847
			Bireysel	473	3,61	0,47	453,39		
Duygusal		Takım sporu	436	3,57	0,46	451,21	101461,500	,676	
		Bireysel	473	3,58	0,45	458,49			
Davranışsal		Takım sporu	436	3,61	0,46	449,03	100511,000	,510	
		Bireysel	473	3,63	0,45	460,50			
Ölçek Genel Toplam		Takım sporu	436	3,60	0,45	453,37	102402,000	,857	
		Bireysel	473	3,60	0,43	456,51			

p>0,05

Takım sporu ile bireysel spor yapan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p>0,05).

Tablo 4.8. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Ailelerinin Yaşadığı Yere Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Ailenin Yaşadığı Yer	n	x	ss	Sıra Ort	X2	p	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Köy	56	3,94	0,55	526,32	8,067	,089
		Kasaba	24	3,54	0,59	359,92		
		İlçe	201	3,74	0,61	439,42		
		İl	270	3,79	0,55	457,96		
		Büyükşehir	358	3,77	0,61	456,73		
	Uzlaşma	Köy	56	3,55	0,54	533,07	7,199	,126
		Kasaba	24	3,39	0,50	402,33		
		İlçe	201	3,38	0,61	443,55		
		İl	270	3,48	0,55	464,80		
		Büyükşehir	358	3,45	0,60	445,36		
Kaçınma	Köy	56	3,82	0,59	500,55	6,586	,159	
	Kasaba	24	3,59	0,41	428,00			
	İlçe	201	3,65	0,56	420,55			
	İl	270	3,69	0,55	472,28			
	Büyükşehir	358	3,65	0,54	456,00			
Uyma	Köy	56	3,69	0,58	498,63	2,600	,627	
	Kasaba	24	3,48	0,48	426,90			
	İlçe	201	3,58	0,69	451,54			
	İl	270	3,66	0,60	463,33			
	Büyükşehir	358	3,65	0,60	445,72			
Hükmetme	Köy	56	3,67	0,66	496,69	4,921	,295	
	Kasaba	24	3,52	0,69	366,46			
	İlçe	201	3,57	0,66	440,95			
	İl	270	3,58	0,61	459,69			
	Büyükşehir	358	3,55	0,62	458,77			
Ölçek Genel Toplam	Köy	56	3,73	0,47	523,69	8,650	,070	
	Kasaba	24	3,51	0,43	382,31			
	İlçe	201	3,58	0,50	427,64			
	İl	270	3,64	0,45	469,15			
	Büyükşehir	358	3,61	0,47	453,82			
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Köy	56	3,70	0,43	512,31	6,556	,161
		Kasaba	24	3,36	0,64	357,85		
		İlçe	201	3,64	0,50	462,63		
		İl	270	3,58	0,50	444,73		
		Büyükşehir	358	3,60	0,46	456,01		
	Duygusal	Köy	56	3,65	0,39	489,08	3,221	,522
		Kasaba	24	3,47	0,48	384,44		
		İlçe	201	3,57	0,50	451,52		
		İl	270	3,60	0,46	447,27		
		Büyükşehir	358	3,55	0,43	462,18		
	Davranışsal	Köy	56	3,72	0,40	514,23	4,473	,346
		Kasaba	24	3,50	0,52	417,04		
		İlçe	201	3,62	0,50	444,98		
		İl	270	3,64	0,45	465,26		
		Büyükşehir	358	3,61	0,44	446,17		
Ölçek Genel Toplam	Köy	56	3,69	0,37	516,07	5,748	,219	
	Kasaba	24	3,44	0,52	370,23			
	İlçe	201	3,61	0,48	449,75			
	İl	270	3,61	0,44	450,10			
	Büyükşehir	358	3,59	0,42	457,77			

p>0,05

Ailesinin yaşadığı yer farklı olan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.9. Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Lise Türlerine Göre Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt Boyut	Lise Türü	n	x	ss	Sıra Ort	X2	p	
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	Anadolu Lisesi	222	3,81	0,59	471,83	2,054	,561
		Genel Lise	374	3,78	0,58	455,54		
		Meslek Lisesi	214	3,74	0,59	435,92		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,77	0,64	456,46		
	Uzlaşma	Anadolu Lisesi	222	3,45	0,55	457,48	,251	,969
		Genel Lise	374	3,45	0,58	458,30		
		Meslek Lisesi	214	3,44	0,60	450,85		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,41	0,60	445,93		
	Kaçınma	Anadolu Lisesi	222	3,68	0,56	464,90	,690	,875
		Genel Lise	374	3,67	0,52	453,36		
		Meslek Lisesi	214	3,65	0,58	445,00		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,68	0,57	460,63		
	Uyma	Anadolu Lisesi	222	3,66	0,59	469,22	7,206	,066
		Genel Lise	374	3,67	0,61	471,01		
		Meslek Lisesi	214	3,55	0,63	414,56		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,61	0,68	450,03		
Hükmetme	Anadolu Lisesi	222	3,62	0,62	480,11	3,570	,312	
	Genel Lise	374	3,57	0,63	455,29			
	Meslek Lisesi	214	3,54	0,63	436,03			
	Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,51	0,67	438,58			
Ölçek Genel Toplam	Anadolu Lisesi	222	3,65	0,46	474,79	3,153	,369	
	Genel Lise	374	3,63	0,45	458,78			
	Meslek Lisesi	214	3,58	0,49	431,38			
	Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,60	0,50	447,42			
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	Anadolu Lisesi	222	3,61	0,52	460,18	1,475	,688
		Genel Lise	374	3,61	0,47	463,82		
		Meslek Lisesi	214	3,59	0,48	438,61		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,59	0,51	445,50		
	Duygusal	Anadolu Lisesi	222	3,58	0,48	457,72	2,348	,503
		Genel Lise	374	3,59	0,43	467,79		
		Meslek Lisesi	214	3,56	0,46	440,77		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,53	0,47	431,36		
	Davranışsal	Anadolu Lisesi	222	3,62	0,49	456,82	4,123	,249
		Genel Lise	374	3,65	0,43	472,12		
		Meslek Lisesi	214	3,61	0,46	439,35		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,56	0,48	420,07		
	Ölçek Genel Toplam	Anadolu Lisesi	222	3,60	0,47	458,16	2,977	,395
		Genel Lise	374	3,62	0,41	469,59		
		Meslek Lisesi	214	3,59	0,44	437,03		
		Diğer (Fen, Öğrt. vs)	99	3,56	0,46	431,62		

$p>0,05$

Bitirdiği lisenin türü farklı olan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.10. Çatışma Yönetimi Stratejileri ve İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon

Alt Boyutlar		Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği					İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği				
		Bütünleştirme	Uzlaşma	Kaçınma	Uyma	Hükmetme	Genel Toplam	Zihinsel	Duygusal	Davranışsal	Genel Toplam
Çatışma Yönetimi Stratejileri Ölçeği	Bütünleştirme	1	,627**	,397**	,560**	,497**	,767**	,527**	,275**	,496**	,491**
	Uzlaşma	,627**	1	,567**	,632**	,488**	,828**	,496**	,344**	,492**	,505**
	Kaçınma	,397**	,567**	1	,547**	,408**	,813**	,460**	,479**	,434**	,522**
	Uyma	,560**	,632**	,547**	1	,405**	,767**	,508**	,375**	,478**	,518**
	Hükmetme	,497**	,488**	,408**	,405**	1	,654**	,398**	,307**	,443**	,437**
	Genel Toplam	,767**	,828**	,813**	,767**	,654**	1	,604**	,468**	,586**	,633**
İletişim Becerileri Düzeyini Belirleme Ölçeği	Zihinsel	,527**	,496**	,460**	,508**	,398**	,604**	1	,617**	,728**	,899**
	Duygusal	,275**	,344**	,479**	,375**	,307**	,468**	,617**	1	,533**	,827**
	Davranışsal	,496**	,492**	,434**	,478**	,443**	,586**	,728**	,533**	1	,853**
	Genel Toplam	,491**	,505**	,522**	,518**	,437**	,633**	,899**	,827**	,853**	1

** $p<0,01$

Bütünleştirme ile uzlaşma arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p<0,05$ rho=,627), Kaçınma arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,397), uyma arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,560), hükmetme arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,497), çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p<0,05$ rho=,767), zihinsel arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,527), duygusal arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki ($p<0,05$ rho=,275), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,496), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p<0,05$ rho=,491) bulunmaktadır.

Uzlaşma ile kaçınma arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,567$), uyma arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,632$), hükmetme arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,488$), çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,828$), zihinsel arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,496$), duygusal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,344$), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,492$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,505$) bulunmaktadır.

Kaçınma ile uyma arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,547$), hükmetme arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,408$), çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,813$), zihinsel arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,460$), duygusal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,479$), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,434$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,522$) bulunmaktadır.

Uyma ile hükmetme arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,405$), çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,767$), zihinsel arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,508$), duygusal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,375$), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,478$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,518$) bulunmaktadır.

Hükmetme ile çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,654$), zihinsel arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,398$), duygusal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,307$), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,443$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,437$) bulunmaktadır.

Çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam ile zihinsel arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,604$), duygusal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,468$), davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,586$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,633$) bulunmaktadır.

Zihinsel ile duygusal arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,617$), davranışsal arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,728$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,899$) bulunmaktadır.

Duygusal ile davranışsal arasında pozitif yönlü orta bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,533$), iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,827$) bulunmaktadır.

Davranışsal ile iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki ($p < 0,05$ $\rho = ,853$) bulunmaktadır.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmanın temel amacı, üniversitelerin rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin iletişim becerileri ve çatışma yönetimi stratejilerini belirlemektir.

Araştırmaya katılan bütün öğrenciler rekreasyon bölümlerinde okumaktadır. Katılımcılardan kız olanların oranı %33,1, erkek olanların oranı %66,9 dur. 18 ve 19 yaş aralığında olanların oranı %14,1, 20 ve 21 yaş aralığında olanların oranı %31,9, 22 ve 23 yaş aralığında olanların oranı %33,3, 24 ve 29 yaş aralığında olanların oranı %20,7 dir. Katılımcılardan 1.sınıf olanların oranı %25,3, 2.sınıf olanların oranı %23,9 , 3.sınıf olanların oranı %25,9 , 4.sınıf olanların oranı %25,0 dir. Erciyes Üniversitesinde okuyanların oranı %34,9, Sakarya Üniversitesinde okuyanların oranı %22,9, Kocaeli Üniversitesinde okuyanların oranı %20,5, Hacettepe Üniversitesinde okuyanların oranı %5,6, Akdeniz Üniversitesinde okuyanların oranı %16,2 dir.1.öğretim olanların oranı %65,2, 2.öğretim olanların oranı %34,8'dir. Katılımcılardan düzenli spor yapanların oranı %89,3, yapmayanların oranı %10,7,dir. Takım sporu yapanların oranı %48,0, bireysel spor yapanların oranı %52,0'dir. Katılımcılardan ailesi köyde yaşayanların oranı %6,2, kasabada yaşayanların oranı %2,6, ilçede yaşayanların oranı %22,1, ilde yaşayanların oranı %29,7, büyükşehirde yaşayanların oranı %39,4'tür. Katılımcılardan Anadolu lisesini bitirenlerin oranı %24,4, genel liseyi bitirenlerin oranı %41,1, meslek lisesini bitirenlerin oranı %23,5, diğer liseleri bitirenlerin oranı %10,9'dur

Araştırmada ölçeklerin birbiriyle ilişkisini ortaya koymak adına yapılan korelasyon analizinde genel olarak pozitif yönlü ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.1'de araştırma sonucunda cinsiyet değişkenine göre duygusal alt boyutu puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre erkeklerin duygusal puan sıra ortalamaları kızlara göre daha yüksektir. Bu durum erkeklerin

duygusal iletişimi bayanlara göre daha çok tercih ettiğini gösterir. Bunun nedeni bayanların erkeklere göre daha gerçekçi olmaları , erkeklerin olaylara bakış açısının daha anlık ,fevri olması , olaylara yüzeysel bakması duygusallığını tetiklemektedir.

Cinsiyet değişkenine göre bütünleştirme, uzlaşma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam alt boyutları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bu konuda Hergüner ve diğ. (1997) tarafından yapılan çalışmada sporun, üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmaya katılan bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre iletişim beceri düzeyleri daha yüksek çıkmıştır (148). Bu araştırma Hergüner'in araştırması ile zıt sonuçlar ortaya koymuştur. Pehlivan (2005) araştırmasında, Hacettepe Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının iletişim becerisi algılarının sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları oldukça yüksek olduğu ve adayların algıları arasında cinsiyete göre bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır (149). Köşeler (2006) araştırmasında, iletişim kaygısının kız öğrencilerde erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu belirlemiştir ve iletişim kaygısının yaratacağı sorunların yenilmesi konusunda kız öğrenciler, erkeklere göre daha fazla alternatif çözümlerin etkisine inanmaktadırlar (150). Dilekman ve diğ. (2008) tarafından yapılan çalışmada Öğrencilerin iletişim becerilerinde cinsiyete göre anlamlı fark bulunamamıştır (151). Özşaker(2013)'ün beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri ve benlik saygılarının değerlendirilmesi adlı çalışmasında, Ulukan (2012)' in iletişim becerilerilerinin takım ve bireysel sporculara etkisinin incelendiği çalışmasında ve Dalkılıç (2011)' in ilköğretim öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. (152,153,154). Korkut(1997) Üniversite öğrencilerinin İletişim becerilerinin değerlendirilmesi adlı çalışmasında iletişim becerileri ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulmuş ve kızların erkeklere göre iletişim becerilerini daha iyi algılamalarını sosyalleşme sürecine bağlanmıştır (155). İlaslan (2001) çalışmasında iletişim becerileri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olduğunu ve kızların iletişim becerilerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu bulmuştur (156). Dalkılıç(2006)'ın lise öğrencilerinin ana baba ve ergen ilişkilerinde algıladıkları problem çözme ve iletişim

becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi adlı çalışmasının sonucunda da iletişim becerilerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulunmuştur (157).

Tablo 4.2' de araştırma sonucunda farklı yaş gruplarının bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri leği genel toplam ,zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme leği genel toplam alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bu durum niversite düzeyinde ve aynı yaş aralığında olan öğrencilerin iletişim ile ilgili düşünce ve iletişim çatışmalarına karşı sergiledikleri davranış ve tutumların benzer olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Siegel ve Gregora (1985) gençlerle yaşlıları karşılaştırdıkları çalışmalarında yaşlıların daha etkisiz iletişim kurdukları fikrine karşın gençlerle yaşlılar arasında iletişim kurabilme açısından bir fark bulamamışlardır (158). Sneddon ve Kent (1996) farklı yaş gruplarında bulunan (4 - 6 ve 11) ocukların yüz yüze iletişimleri ve sadece sözlü İletişim becerilerini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Araştırma sonuçları büyük yaş grubundaki çocukların yüz yüze iletişimde olduğu kadar sadece dinleme ile olan iletişimde de başarılı olduklarını göstermiştir (159). Gündüz (2010) alışmasında kadın öğretmenlerin sportif faaliyetlere katılım düzeyini etkileyen unsurların yaş ile ilgili olduğunu tespit etmiştir. Bunun sonucunda sportif faaliyetlere katılım düzeyi yüksek çıkan öğretmenlerin iletişim beceri düzeyleri de aynı oranda yüksek çıkmıştır (160). Görür (2001)'n ergenlerle yaptığı çalışmada ise iletişim becerisi algılarına ilişkin bulgular yaşları daha büyük olan ergenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir (161). Dalkılıç (2011) tarafından ilköğretim ğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin araştırılması sonucunda öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımlarının yaşlarına göre iletişim becerisini anlamlı olarak değiştirdiği bulunmuştur (154). 12-14 yaş ve 13 -14 yaş arasında fark bulunmuştur. Dalkılıç(2006)'ın lise ğrencilerinin ana baba ve ergen ilişkilerinde algıladıkları problem çözme ve iletişim becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi adlı çalışmasının sonucunda da iletişim becerilerinin yaşa göre farklılık gösterdiği görülmüştür (157).

Tablo 4.3.' de araştırma sonucunda sınıf değişkenine göre öğrencilerin bütünleştirme alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 2 ve 3. sınıf puan ortalamalarının karşılaştırılmasından kaynaklanmaktadır. . Buna göre 2. sınıfların bütünleştirme puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir. Bunun sebebi

2. Sınıf öğrencilerinin olaylara bakış açısının daha sorumluluk örneği gösterdiği olabilir. 2. Sınıflar sorunlar karşısında daha çok çözüm yoluna gitme eğilimindedirler. Akademik başarının gereğine inanmaktadırlar. 3. sınıflar ise daha çok bireysel oldukları, olaylar karşısında duyarsız kaldıkları için bütünleştirme davranış biçimleri daha zayıftır.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin uzlaşma alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 1. ve 3. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre 1. sınıfların uzlaşma puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir. Bu durum üniversiteye yeni gelen öğrencilerin uzlaşma düşüncelerinin daha fazla olduğu, sürekli yeni insanlarla iletişim kurma çabasında olduğu durumundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin kaçınma alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 3. ve 4. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre 4. sınıfların kaçınma puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir. Bunun nedeni gelecek ve istihdam kaygısı taşıyan 4. sınıflar sorunlar karşısında karamsarlığa kapılıp çatışmadan kaçma eğiliminde olmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin uyma alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 2. ile 3. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan ve 3. ile 4. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre 2. sınıfların uyma puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir. Buna göre 4. sınıfların uyma puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir.

Bunun sebebi 2. sınıf öğrencilerinin akademik bilgiyi önemsemeleri , ders geçme kaygılarının yüksek olması , olaylara daha ciddi bakmaları ve bunları gerçekleştirmek için gerekli durumlara uyum sağlamaları olabilir. 4. sınıflarında artık istihdam kaygısı , hayatı ciddiye alma, toplumda yer edinme durumlarının gereksiniminden dolayı yaşadıkları çatışmada uyumlu olmaya özen göstermeleridir.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin çatışma stratejileri ölçeği genel toplam alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 3. ve 4. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. . Buna göre 4. sınıfların çatışma stratejileri ölçeği genel toplam puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin zihinsel alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık 2. ve 3. sınıf puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre 2. sınıfların zihinsel puan sıra ortalaması 3. sınıflardan daha yüksektir. Bunun sebebi 2. sınıfların daha fazla kendini karşısındakinin yerine koyup düşünebilmesinden kaynaklanmaktadır.

Sınıf değişkenine göre hükmetme, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam alt boyutları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Aydın (1997) araştırmasında Bilişsel - Davranışçı yaklaşımla grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin iletişim çatışmalarını önlemedeki etkisini genel olarak karşılaştırmıştır. Bilişsel- Davranışçı yaklaşımla grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin iletişim çatışmalarına girme eğiliminde, sınıf düzeyinin anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür (162) Pehlivan (2005)'in sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileriyle yaptığı araştırmada 4. sınıfların iletişim beceri düzeyi 1. Sınıfların iletişim becerisi düzeyine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (149). Dalkılıç (2011) tarafından ilköğretim öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasında ki ilişkilerin araştırmanın sonucunda öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımlarının, sınıflarına göre iletişim becerisini anlamlı olarak değiştirdiği bulunmuştur. 6. ve 8. Sınıf arasında anlamlı düzeyde farklılık var (154). Tepeköylü Öztürk Ö. ve ark. (2011) araştırmasında gidilen sınıfa göre üniversite takımlarında sporcu olan ve spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını bulmuştur (163). Tepeköylü ve diğ. (2009)'nin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileriyle yaptığı çalışmada da sınıf düzeyine göre iletişim becerisi düzeyi farklılık göstermemiştir (164). Tutuk vd. (2002)'un hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerine yönelik çalışmasında da sınıf düzeyi ile iletişim becerileri düzeyi arasındaki ilişkinin istatistiksel anlamlı bulunduğu ve birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar sınıf düzeyi arttıkça iletişim becerileri puan ortalamasının da artış gösterdiği belirtilmiştir (165).

Tablo 4.4' de üniversite değişkenine göre öğrencilerin uzlaşma alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık Erciyes Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre Erciyes Üniversitesi uzlaşma puan sıra ortalaması Sakarya Üniversitesinden daha

yüksektir. Bunun sebebi çevresel, ekonomik , sosyal ve kültürel etkenler olabilir.

Üniversite değişkenine göre öğrencilerin kaçınma alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir. Bu farklılık Erciyes Üniversitesi ile Sakarya Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ile Kocaeli Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ile Akdeniz Üniversitesi puanları arasındaki karşılaştırmadan kaynaklanmaktadır. Buna göre Erciyes Üniversitesi kaçınma puan sıra ortalaması Sakarya Üniversitesinden daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesi kaçınma puan sıra ortalaması Kocaeli Üniversitesinden daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesi kaçınma puan sıra ortalaması Hacettepe Üniversitesinden daha yüksektir. Buna göre Erciyes Üniversitesi kaçınma puan sıra ortalaması Akdeniz Üniversitesinden daha yüksektir. Bunun sebebi bölgelerin özelliklerine göre olaylara yaklaşım açılarının farklılıklarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo 4.5’de öğrenim türü değişkenine göre bütünleştirme, uzlaşma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 4.6 ‘da düzenli spor yapma durumu değişkenine göre bütünleştirme, uzlaşma, uyma, kaçınma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam alt boyutları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Düzenli spor yapma durumuna göre iletişim becerileri düzeyinin farklılık göstermesi araştırmanın hipotezi arasındaydı fakat bu çalışmada düzenli ya da düzensiz spor yapmasında anlamlı fark bulunmamasının nedeni spor yapmayan öğrencilerin farklı sosyal aktivitelere katılmaları ve çevresi ile olan sosyal iletişimi olabilir. Tepeköylü Öztürk Ö. ve ark (2011)’ın araştırması bulgularına göre sporcu olan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerisi düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ve üniversite takımlarındaki sporcu öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinin spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerine göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (163). Arslan ve diğ. (2006) çalışmalarında amatör ve profesyonel olarak spor yapan öğrencilerin aktif olarak spor yapmayan öğrencilere göre daha dışa dönük olduğunu belirtmiştir (166). Özerkan (2005) e göre spor yapan bireylerin spor

yapmayan bireylere göre iletişim kurma eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenmektedir (167).

Tablo 4.7 de yapılan spor türü değişkenine göre bütünleştirme, uzlaşma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bunun sebebi sporun takım yada bireysel spor olmasına bakılmaksızın kişide yarattığı olumlu etkiler olabilir.

Dalkılıç(2001) in çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin spora katılımı ile iletişim becerileri arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (154). Ulukan (2012) tarafından iletişim becerilerinin takım ve bireysel sporculara olan etkisinin incelediği çalışmanın sonucuna göre sporcuların branş değişkeni ile iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (153). Tepeköylü Öztürk ve ark (2011)'ın üniversite takımlarında sporcu olan öğrencilerle spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerileri düzeyinin karşılaştırılması adlı çalışmasında, iletişim becerileri ile yapılan spor türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur (163). Yüksel ve Tepeköylü (2010) tarafından lise öğrencileriyle yapılan çalışmada da öğrencilerin takım ya da bireysel spor yapıyor olmaları iletişim becerisi düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamıştır (168).

Tablo 4.8 'de ailesinin yaşadığı yer değişkenine göre bütünleştirme, uzlaşma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam alt boyutları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bunun sebebi bilgiye ulaşımın ve iletişimin gümünüzde kitle iletişim araçlarının yaygın kullanılması sayesinde gelişim göstermesidir.

Ulukan (2012) tarafından iletişim becerilerinin takım ve bireysel sporculara olan etkisinin incelediği çalışmanın sonucuna göre sporcuların yaşamını geçirdiği yer değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık görülmüştür. Yaşamını geçirdiği yerin sosyal ve kültürel yönden çok çeşitlilik gösterdiği bölgelerde ki sporcuların iletişim düzeyleri yüksek olduğu söylenebilir (153). Demir ve Bingöl (2011) tarafından yapılan çalışmada iletişim becerileri ile öğrencinin yaşadığı yer arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur (169).

Tablo 4.9 bitirdiği lise farklı olan grupların bütünleştirme, uzlaşma, kaçınma, uyma, hükmetme, çatışma yönetimi stratejileri ölçeği genel toplam, zihinsel, duygusal, davranışsal ve iletişim becerileri düzeyini belirleme ölçeği genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bunun sebebi liselerde eğitim programlarının çok fazla değişiklik göstermemesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Ulukan (2012)' in iletişim becerilerinin takım ve bireysel sporculara etkisinin incelendiği çalışmasında mezun olduğu lise değişkeni ile iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (153). Demir ve Bingöl(2011) tarafından yapılan çalışmada iletişim becerilerinin mezun olunan liseye göre incelendiğinde sonuçlar istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur (169).

Genel olarak rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin iletişim becerileri farklı durumlarına göre değişim göstermektedir. Cinsiyet, sınıf, üniversite, gibi değişkenler öğrencilerin iletişim becerilerini ve çatışma stratejilerini etkilemektedir. Öğrencilerin yaşı, ailesinin yaşadığı yer, öğrenim türü, düzenli ya da düzensiz spor yapması, takım ya da bireysel sporla ilgilenmesi, bitirilen lise gibi değişkenler öğrencilerin iletişim becerilerini etkilememektedir. Rekreasyon bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma stratejileri puanları arasında pozitif yönlü orta düzey anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç olarak rekreasyon bölümü öğrencileri çatışma stratejilerinden bütünleştirme stratejisinden en çok yararlanırken , iletişim becerilerinde en çok davranışsal beceriyi kullanmaktadır.

6.KAYNAKÇA

- 1- Mc Quail D, Windahl S. Kitle İletişim Modelleri. Çev. Yumlu K. İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 1997.
- 2- Güçlü N. İletişim. (Edit:Leyla Küçükahmet), Sınıf Yönetim. (5.Baskı), Nobel Yayın, Ankara, 2003.
- 3- Yüksel A, Künüçen HH, Demiray E, ve ark. Genel İletişim. Pegem Yayınevi Ankara, 2009:7.
- 4- Özcan A. Hemşire Hasta İlişkisi ve İletişim. Saray Tıp Kitapevleri, İzmir, 2006.
- 5- Dever A. Spor Sosyolojisi Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum. Başlık Yayın Grubu, İstanbul, 2010.
- 6- Köknel, Ö. İnsanı Anlamak. (8.Basım), Altın Kitaplar, İstanbul, 2005.
- 7- Lee Thayer, Communication and Communication Systems, Richard D. Irwin Inc. Illinois, 1968: 13.
- 8- Thomas R. Nilsen, On Defining Communication ,Foundations Of Communication Theory, Edited By: Kenneth K. Sereno-C. David Mortensen, Harper And Row Publishers, New York: 1970:18.
- 9- Güngör N. İletişim-Kuramlar-Yaklaşımlar, Ankara, 2011:10.
- 10- Tschannen-Moran, M. The Effects Of a Statewide Conflict Management Initiative in Schools. American Secondary Education, 2001:29 (3) 2-32.
- 11- Shapiro, D. Conflict and Communication. A Guide Through the Labyrinth of Conflict Management. New York: International Debate Asociation. 2004.
- 12- Baysal C. ve Tekarslan E. İşletmeciler İçin Davranış Bilimleri, Avcıyol Basım Yayın, İstanbul,1996.
- 13- Eren E. Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, 8. Basım, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2004.
- 14- Koçel T. İşletme Yöneticiliği, Beta Basım Yayım, İstanbul, 1993.

- 15- Özen G. Rekreasyon Bölümü Mezunlarının İstihdam Durumunun Belirlenmesi Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ankara 2011.
- 16- Işık M, Hiperlink, (Firm), Balcı Ş, Bekiroğlu O, Tayfur G, Gülsünler ME, Acar Z. İletişim ve etik, Konya: Konya, 2014:6.
- 17- Mutlu E. İletişim Sözlüğü, Ark Yayınevi, Ankara, 1994:16.
- 18- Oskay Ü. İletişimin ABC'si, Der Yayınları, İstanbul, 1997:7.
- 19- Oktay M. Davranış Bilimlerine Giriş, Der Yayınları, İstanbul, 1996:221.
- 20- Akgül KP. İletişim, Dans Ve Beden Dili Cinius Yayınları, İstanbul 2014:16.
- 21- Yatkın A. Örgütsel Yöneti(ileti)şim Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, Elazığ,2009:47-55.
- 22- Williams RE. Genel İletişim Kavram ve Modelleri. Kurgu Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli İletişim Dergisi, 1979:2(2), 280-304.
- 23- Bakan İ. Örgütsel Bağlılık: Kavram, Kuram, Sebep ve Sonuçlar, Ankara, 2011:132.
- 24- Küçük M, Eriş U, Oğuz T, Dal A, Aydın A, Orhon En. İletişim Bilgisi, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını Eskişehir, 2012.
- 25- Hocaoğlu, SA. İletişim ve Sınıf İçi İletişimin Önemi. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2004: 6-9.
- 26- Dökmen Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2004: 27.
- 27- Zıllıoğlu M. İletişim Bilgisi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1998.
- 28- Demiray U. Etkili İletişim, Pegem Yayınları, Ankara, 2010.
- 29- Paksoy M, Acar AC. Örgütsel İletişim, T.C. Anadolu Üniversitesi, Yayın No:964 Eskişehir, 1996.
- 30- Cüceloğlu D. İnsan ve Davranışı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2003.
- 31- Durmaz M. Kişiler Arası İletişim ve Motivasyon, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 2006.
- 32- Çağlar İ, Kılıç S. Genel İletişim, Nobel Akademik Yayıncılık, Adana, 2009.
- 33- Sağay, F. Ortaöğretim Öğrencilerinin Görsel İletişim Araçlarını Kullanım Biçiminin Öfke ve İletişim Becerileri Üzerine Etkisi "Yüksek Lisans Tezi", Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Balıkesir, 2013.
- 34- Cüceloğlu D. Yeniden İnsan İnsana, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1994.

- 35- Balcı S, Yılmaz M. Çocukları Anaokuluna Devam Eden Annelere Verilen İletişim Becerileri Eğitiminin Ailenin İşlevlerine Etkisi, Türk PDR Dergisi, Vol:14. 2000.17-24
- 36- Korkut F. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları, Türk PDR Dergisi,1996;2(7):18-23.
- 37- Alper D. Psikolojik Danışmanlar ve Sınıf Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ Düzeyleri-İletişim ve Empati Becerilerinin Karşılaştırılması, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.2007.
- 38- Deniz İ. İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2003.
- 39- Dilekman M, Bascı Z, Bektas, F. “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerisi”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Journal Of Graduate School Of Social Sciences, Cilt 12, Sayı 2 2008: s.223-231.
- 40- Akyurt N, Öznaz D, Balıkcı M, Şekercioğlu Y, Sarı O, Altıkardeş A, Bekiroğlu N. “Mesleki Eğitimde İletişimin Önemi ve Marmara Üniversitesi Örneği”, I. Uluslararası V. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs, Konya, 2009 s.2372-2392.
- 41- Granvold, D. K., Cognitive and Behavioral Treatment, Brooks-Cole Company, California 1994.
- 42- Açıkgöz, HM. Etkili İletişim, Elis Yayınları, Ankara, 2005.
- 43- Gibson RL, & Mitchell MH. Introduction to Counseling and Guidance, 4th Ed, , Prentice Hall, Merrill, 1995.
- 44- Dickson D, Hargie O. Skilled Interpersonal Communication, 2004.
- 45- Metin H. Empatik İletişim ve Yönetişim, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 11 (32), 2011: 177–203.
- 46- Yüksel-Şahin F. Communication Skill Levels In Turkish Prospective Teachers, Social Behavior And Personality, 2008: 36(9), 1283–1294.
- 47- Özer K. İletişimsizlik Becerisi, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2000: 59.
- 48- Korkut, F. Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2005: 28, 143-149.
- 49- Korkut F. İletişim Becerilerinin Değerlendirilme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi,

- 1996: 2(7), 18-23.
- 50- Tutar H, ve Altınöz M. Büro Yönetimi ve İletişim Teknikleri, 7.Baskı, Seçkin Yayıncılık. Ankara, 2008.
- 51- Mısırlı İ. Konukla İletişim, Detay Yayıncılık, Ankara, 2012: 113.
- 52- Uğur E. Genel ve Teknik İletişim, Matsan Matbaacılık. 2004.
- 53- Baltaş A. ve Baltaş Z. Bedenin Dili, (26.baskı), Remzi Kitabevi, İstanbul 2000: 157.
- 54- Mısırlı İ. Genel ve Teknik İletişim, Detay Yayıncılık, Ankara,2007: 75.
- 55- Chow, Kenny KN. Operating Text and Transcending Machine: Toward an interdisciplinary Taxonomy of Media Works, LEONARDO, Vol. 41, No. 4, 2008:373-378.
- 56- Bilen M. Sağlıklı İnsan İlişkileri, Armoni Yayınları, İstanbul, 1995: 45.
- 57- Sökmen A, Yazıcıoğlu İ. Thomas Modeli Kapsamında Yöneticilerin Çatışma Yönetimi Stilleri ve Tekstil İşletmelerinde Bir Alan Araştırması, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, 2005: 1-19.
- 58- Wall JA, Callister RR. Conflict and Its Management, Journal of Management, 21,3 1995:515- 558.
- 59- Gümüşeli Aİ. “İzmir Ortaöğretim Okulları Yöneticilerinin Öğretmenler İle Aralarındaki Çatışmaları Yönetme Biçimleri”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1994.
- 60- March JG, and Herberd AS. Örgütler, (çeviren: Ömer Bozkurt Oğuz Onaran): Todoie Yayınları, Ankara 1975:129.
- 61- Eren E. Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, 6. Baskı, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2000: 527.
- 62- Tekarslan E, Kılınç T, Encan H, Baysal A. Davranışın Sosyal Psikolojisi. Dönence Basım, İstanbul, 2000:238.
- 63- Karip E. “Çatışma Yönetimi”, 4. Basım, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2010.
- 64- Can H. Organizasyon ve Yönetim, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1999:305.
- 65- Eren E. Yönetim Ve Organizasyon, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2013.
- 66- Çetin, Ölçüm M. “Eğitim Yönetimi Açısından İlköğretim Okullarında Takım Çalışması, Alfa Basım Yayın Dağıtım Ltd.Şti, İstanbul,1998:63.
- 67- Aydın M. Eğitim Yönetimi, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara, 2000:314-320.

- 68- Peker Ö. Yönetimi Geliştirmenin Sürekliliği, Todaie Yayınları No: 258, Ankara, 1995: 143.
- 69- Tengilimoğlu D. Kişilerarası Çatışma ve Çatışmayı Teşhis Modelleri, Amme idaresi Dergisi, C. 24, S. 2, 1991:124.
- 70- Atiker M. Çatışma, Konya Ticaret Odası Etüt Ve Araştırma Servisi, Bilgi Raporu, 2004.
- 71- Kılınç T. Örgütlerde Çatışma: Mahiyeti ve Nedenleri, İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi, C.4. 1985:108-109.
- 72- Tekarslan E, Davranışın Sosyal Psikolojisi, Dönence Basım, İstanbul, 2000:272.
- 73- Rahim MA. Toward a Theory of Managing Organizational Conflict, The International Journal of Conflict Management, 13 (3), 2002:206-235.
- 74- Korkmaz S. "Örgütsel Çatışma Yönetimi ve Verimlilik", Verimlilik Dergisi, Sayı: 1, 1994:81.
- 75- Ertekin Y. "Örgütsel Çatışma" Yönetim Psikolojisi, 2.Ulusal Sempozyumuna Sunulan Bildiriler-Yorumlar-Tartışmalar, 16-19 Kasım 1981.(Ed. Turgay Ergün), Sevinç Matbaası, Ankara 1982: 475.
- 76- Demiray U, Eroğlu E, Gökdağ D, Tuna Y, Solmaz B, Ünlü S, Yılmaz RA, Yüksel AH. (Ed. Uğur Demiray) Etkili İletişim Pegem Akademi 1. Baskı Şubat 2008:193.
- 77- Koçel T. İşletme Yöneticiliği, Yönetim ve Organizasyon, Organizasyonlarda Davranış, Klasik-Modern-Çağdaş ve Güncel Yaklaşımlar, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2001: 539.
- 78- Ceylan A, Ergün E, Alpkan L. Çatışmanın Sebepleri Ve Yönetimi, Doğuş Üniversitesi Dergisi cilt 1, sayı 2, 2000.
- 79- Eren E. Örgütsel Davranış Ve Yönetim Psikolojisi, Beta Yayım, İstanbul, 2001.
- 80- Ertürk M. Yönetim ve Organizasyon, Meslek Yüksek Okulları İçin, 1. Basım, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2009:135.
- 81- Koçel T. İşletme Yöneticiliği: Yönetim ve Organizasyon, Organizasyonlarda Davranış, Klasik, Modern, Çağdaş ve Güncel Yaklaşımlar, 9. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2003:105-115.
- 82- Vecchio, Robert P. Organizational Behaviour Altıncı baskı. ABD: South Western, 2006.
- 83- Kindler HS. İş Yaşamında Anlaşmazlıkların Yapıcı Çözümü, (çev. Savaşer T.) Rota Yay, İstanbul, 1997:24.

- 84- İpek C. Örgütsel Çatışma ve Çatışma Yönetiminde Uygulanabilecek Örgüt Geliştirme Araçları, Yönetimde Çağdaş Yaklaşımlar, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003 ss.221
- 85- Ada N. Örgütlerde Çatışma Nedenleri Ve Çözüm Önerileri: Bir Literatür Çalışması, The Journal of Academic Social Science Studies, International Journal of Social Science Volume 6 Issue 1, January 2013 ss.59-74.
- 86- Koçak S. Öğretmenler Arası Çatışmalar İle Okul Müdürü-Öğretmen Çatışmalarında Kullanılan Yöntemlerin Ve Etkililik Düzeylerinin Karşılaştırılması (Uşak İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2012.
- 87- Sungur D, Eskişehir İli Yenikent Eğitim Bölgesi İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Çatışma Yönetimi Yaklaşımları Yüksek Lisans Tezi Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir, 2008.
- 88- Türkel AU, Toplam Kalite Bağlamında Grup Dinamiği ve Çatışma Yönetimi, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2000.
- 89- Özkalp E, Kirel Ç. Örgütsel Davranış, 6. Baskı, Anadolu Üniversitesi Ders Kitapları Yayını, Eskişehir, 2001:398.
- 90- Aksoy A. Örgütsel Çatışma, Editör: Mehmet Tikici, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005:339-371.
- 91- Koçel T. İşletme Yöneticiliği, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1989:333-341.
- 92- Korsgaard AM, Jeong SS, Mahony DM, Pitariu AH. A Multilevel View Of Intragroup Conflict, Journal of Management, 34 (6), 2008:1222-1252.
- 93- Çatışma Ve Stres Yönetimi 1 Özdemir AA, Terzi Ç, Bayrak C, Ağaoğlu E, Ceylan M. (Ed. Prof.Dr. Esra Ceyhan) 3.Baskı, Eskişehir, 2014:12.
- 94- Ertürk M., İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon, 3.Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2000: 221.
- 95- Tokat B. Örgütlerde Çatışma Ve Çatışmanın Yönetimi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 1, Kütahya, 1999:23-40.
- 96- Doğrusöz S. Hastanelerde Örgütsel Çatışmanın Yönetimi, Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara 1987.
- 97- Karip E. Çatışma Yönetimi, 2. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2000
- 98- Tjosvold D. Conflict With İnterdependence: Its Value For Productivity And Individuality. Ed. Dreu C, Vliert EV.), Using Conflict in Organizations içinde

- USA: Sage Publications, 1997:23-37.
- 99- Ayoko BO, Callan VJ, Hartel EJC. Workplace Conflict, Bullying and Counterproductive Behaviors, *The International Journal of Organizational Analysis*, 11 (4), 2003.
- 100- Şirin EF. Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Yöneticilerinin Liderlik Stilleri Ve Çatışma Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2008.
- 101- Karip E. Çatışma Yönetimi, 3. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık. Ankara, 2003
- 102- Erdoğan İ. İşletme Yönetiminde Örgütsel Davranış, Avcıol Basım Yayın, İstanbul, 1996:145.
- 103- Tjosvold D. *The Conflict: Positive Organization*, Praeger Publishers, New York, 1991.
- 104- WEB-1. (2016). Mehmet Mutluoğlu Blogcu Web Site. <http://mehmetmutluoglu.blogcu.com/egitim-kurumlarinda-catisma-ve-catismanin-yonetimi/6830586> (31.12.2016) .
- 105- Fleetwood KL. *The Conflict Management Styles and Strategies of Educational Managers*, Unpublished Doctoral Thesis, Newark University of Delaware 1987:6.
- 106- Güllüoğlu Ö. Kayseri’de Hizmet Veren Özel İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Çatışma Faktörlerinin ve Çatışma Yönetimi Stratejilerinin Analizi, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 36, 2013.
- 107- Bursalıoğlu Z. *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*, PegemA, Ankara, 2010.
- 108- Günbayı İ, Karahan İ. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.8, S.1, 2006:214 .
- 109- Deniz M, Çolak M. Örgütlerde Çatışmanın Yönetiminde Gücün Kullanımı ve Bir Araştırma, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış C.7, S.23, sayfa 2008:313.
- 110- Rahim, M. A., Garrett, J. E., & Buntzman, G. F. (1992). Ethics of Managing Interpersonal Conflict in Organizations. *Journal of Business Ethics*, 11(5-6), 423-432.
- 111- Eren E. *Yönetim ve Organizasyon*, BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 1996:467.
- 112- Rahim MA *Toward a Theory of Managing Organizational Conflict*, *The International Journal of Conflict Management*, Vol. 13, No.3, 2002:206-235.

- 113- Bozoğlan B. Balkan Ülkeleri Üniversite Öğrencilerinin Çatışma Ve Şiddete İlişkin Farkındalık Düzeyleri İle Çatışma Çözme Stilleri Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya 2010:18.
- 114- Türk Z, Süngü A. İşletmelerde Liderlik ve Çatışma Yönetimi, Mevzuat Dergisi, Mart Sayı: 75 2004: 1-13.
- 115- Blake RR, Herberd AS, Mouton JS. Managing Intergroup Conflict in Industry Houston, Gulf Publishing Company, 1964:93.
- 116- Tozkoparan G. Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Çatışma Yönetim Tarzlarına Etkisi: Yöneticiler Üzerinde Bir Araştırma, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Güz, Cilt:9, Sayı:2,2013:189-231.
- 117- Baykal K, Kovancı A. “Yönetici ve Astlar Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümüne Yönelik Bir Araştırma”, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Dergisi, cilt 3, sayı 3, 2008:21-38.
- 118- Nelson ve Quick, 2003). Nelson DL, Quick JC. Organizational Behavior Foundations, Realities, and Challenges, (4. Baskı), Australia: Thomson/South-Western 2003:446.
- 119- Can H. Organizasyon ve Yönetim, (7. Baskı), Siyasal Kitabevi, Ankara, 2005.
- 120- Sorenson RL. Conflict Management Strategies Used By Successful Family Businesses, Family Business Review, 12, 1999:325-339.
- 121- Rahim MA. A Strategy For Managing Conflict in Complex Organizations Human Relations V 38, 1985:81-89.
- 122- Kılıç M. Örgütsel Çatışma ve Yönetimi, (Editör: Salih Güney), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001:87-103.
- 123- Duser TLD. Chief Student Affairs in 4-Year Public Institutions of Higher Education: An Exploratory Investigation Into Their Conflict Management Styles and Praxis. Educational Doctorate Dissertation. USA: University of North Texas, 2002:40.
- 124- Exploratory Investigation Into Their Conflict Management Styles and Praxis. Educational Doctorate Dissertation. USA: University of North Texas, 2002:40.
- 125- Kozak MA. (Ed.) Genel Turizm Bilgisi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, Eskişehir, 2002.
- 126- Yetim AA. Sosyoloji ve Spor, Topkar Matbaacılık, Ankara, 2000.

- 127- Balcı V, İlhan A. Türkiye’deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006: 4(1);11-18.
- 128- Sevil T, Yıldırım, Şimşek K, Katırcı H, Çelik VO ve Çeliksoy MA. Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi, İçinde Serdar Kocaekşi (Ed.), Anadolu Üniversitesi Yayınları (No: 2497), Eskişehir, 2012.
- 129- Yetim G, ve Arğan M. Boş Zaman İlgilenim Faktörleri: Boş Zaman Katılım Davranışı ve Demografik Özelliklere Göre Durumu. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Aydın s 284, 31 Ekim-13 Kasım 2013,
- 130- World Leisure Organization, *Leisure: Enhancing The Human Condition*, World Leisure’s Priorities and Strategies. 2009-2014: s 6.
- 131- Karaküçük S. Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, (Altıncı Baskı), Gazi Kitabevi. Ankara, 2008: s 123.
- 132- Ardahan F. ve Yerlisu, Lapa T. Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin Cinsiyete ve Gelire Göre İncelenmesi, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 21 (4), 2010: s 129-136.
- 133- Çınar V, Sanioğlu A. Farklı Branşlardaki Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının Değerlendirilmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 2004: 239-260.
- 134- Tütüncü Ö. Rekreasyon Yönetimi’ne Yönelik Üniversite Düzeyinde Bir Müfredat Önerisi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19 (1), 2008: 93-103.
- 135- Kızanıklı MM. Türkiye’deki Yükseköğretim Kurumlarında Rekreasyon Eğitiminin Yapısı, *International Journal of Science Culture and Sport*, Special Issue on the Proceedings of the 3rd ISCS Conference, 1, 2014: 46-60.
- 136- Godbey GC, Caldwell LL, Floyd M, and Payne LL. Contributions Leisure Studies and Recreation and Park Management Research to the Active Living Agenda. *American Journal of Preventive Medicine*, 28 (2), 2005: 150–158.
- 137- Zorba E. Türkiye’de Rekreasyona Bakış Açısı Ve Gelişimi *Gazi Haber Dergisi*, 2007 Eylül 2008 ss. 52-55.
- 138- Yağcı P. Lisans Düzeyinde Rekreasyon Bölümü Müfredatlarının İncelenmesi Ve Örnek Müfredat Çalışması Yüksek Lisans Tezi Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balıkesir, 2015.
- 139- [http://rekreasyon.mu.edu.tr/tr/genel-bilgiler-1274\(31.12.2016\)](http://rekreasyon.mu.edu.tr/tr/genel-bilgiler-1274(31.12.2016)).

- 140- De Vaus DA, De Vaus D. Research Design In Social Research, Sage, 2001.
- 141- Rahim, M. Afzalur. "A Measure of Styles of Handling Interpersonal Conflict." Academy of Management Journal 26.2, 1983: 368-376.
- 142- Özgan, H. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Çatışma Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi Doktora Tezi Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2006.
- 143- Hocker, J., Willmot, W. W.. Interpersonal Conflict. Brownand Benchmark, Dubuque, 1995, p. 22.
- 144- Ersanlı K, Balcı S. "İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 10 (2), 1998 s. 7-12.
- 145- Korkut F. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 7,1996, 18-24.
- 146- Kerby D S (2014). The Simple Difference Formula: An Approach to Teaching Nonparametric Correlation. Innovati. Teac. 3 (1): 1-9 Wendt, 1972 as Cited in Kerby 2014.
- 147- Kerby D S (2014). The Simple Difference Formula: An Approach to Teaching Nonparametric Correlation. Innovati. Teac. 3 (1): 1-9.
- 148- Hergüner G, Güven Ö, Yaman M. Sporum Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 3.3 1997: 95-101.
- 149- Pehlivan, Baykara K. Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma, İlköğretim Online, 2005: 4.2.
- 150- Kösel, A. Lise Öğrencilerinde İletişim Kaygısı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2006.
- 151- Dilekman M, Başçı, Z, Bektaş F. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerileri, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2008: S.12.2.
- 152-- Özşaker M. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri Ve Benlik Saygılarının Değerlendirilmesi, International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education Volume, 2013:2.

- 153- Ulukan H. İletişim Becerilerinin Takım ve Bireysel Sporculara Olan Etkisi, Yüksek Lisans Tezi Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Karaman 2012.
- 154- Dalkılıç M. İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasında ki İlişkilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman 2011.
- 155- Korkut F. Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi, IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri, Anadolu Üniversitesi, 1997: 208-218.
- 156- İlaslan Ö. Orta Öğretim Öğrencilerinin Bazı Özlük Niteliklerinin ve Baskın Ben Durumlarının İletişim Becerileriyle İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2001.
- 157- Dalkılıç M. Lise Öğrencilerinin Ana-Baba Ve Ergen İlişkilerinde Algıladıkları Problem Çözme Ve İletişim Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2006.
- 158- Siegel GM, April WG. Communication Skills of Elderly Adults, Journal of Communication Disorders, 18.6, 1985: 485-494.
- 159- Doherty, Sneddon G, Kent G. Visual Signals and the Communication Abilities of Children, Journal of Child Psychology and Psychiatry 37.8 1996: 949-959.
- 160- Gündüz D. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Kadın Öğretmenlerin Spora Katılımı Ve Sosyo Kültürel Problemler (Sarıyer Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2010.
- 161- Görür D. Lise Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2001.
- 162- Aydın, D. Bilişsel - Davranışçı Yaklaşımlı Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Öğrencilerinin İletişim Çatışmalarını Önlemedeki Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1997.
- 163- Öztürk, Tepeköylü Ö, Soytürk M, Ada, Daşdan EN, Çamlıyer H. Üniversite Takımlarında Sporcu Olan Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin İletişim Becerisi Düzeylerinin Karşılaştırılması, Spor Bilimleri Dergisi 2011: 22(2), 43-53.
- 164- Tepeköylü, Öztürk Ö, Soytürk M, Çamlıyer H. Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin (BESYO) İletişim Becerisi Algılarının Bazı

- Değişkenler Açısından İncelenmesi, Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi 2009: 7(3) 115-124.
- 165- Tutuk A, Al D, ve Doğan S. Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim Becerisi Ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi, C. Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 6, 2002:36-41.
- 166- Arslan F, Bayraktar G, Akdoğan S. Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Amatör ve Profesyonel Spor Yapan Öğrencilerle Aktif Spor Yapmayan Öğrencilerin Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 2006: 8 (2),:40-47.
- 167- Özerkan KN. Spor Psikolojisine Giriş Temel Kavramlar. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005.
- 168- Yüksel Y, Tepeköylü Ö. Ortaöğretimde Sporcu Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin İletişim Becerisi Düzeyleri, 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya 2010: 454-457.
- 169- Bingöl G, Demir A. Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri, Göztepe Tıp Dergisi 2011: 26(4), 152-159.

EKLER

ANKET FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Bu ölçeklerde sizin İletişim Beceri Düzeyinizi belirlemeye ve mesleğinizi yaparken karşılaştığınız anlaşmazlık durumlarında nasıl davranacağınızla ilgili ifadeler bulunmaktadır. Araştırma ile elde edilecek veriler sadece bilimsel amaçlarda kullanılacaktır. Sorulara vereceğiniz samimi cevaplar çalışmanın güvenilirliği açısından oldukça önemlidir. Katkınız için teşekkür ederiz.

KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyetiniz:	☐ Kız ☐ Erkek
Yaşınız:	.....
Sınıfınız:	☐ Hazırlık ☐ 1.sınıf ☐ 2.sınıf ☐ 3.sınıf ☐ 4.sınıf
Üniversiteniz/Fakülte Veya Yüksekokulunuz:	.....
Bölümünüz:	.....
Öğretim Türünüz:	☐ 1. Öğretim ☐ 2.Öğretim
Akademik Not Ortalamanız:	.....
Düzenli Spor Yapma Durumunuz:	☐ Evet ☐ Hayır
Hangi Sporları Yapıyorsunuz?	☐ Futbol ☐ Basketbol ☐ Tenis ☐ Yüzme ☐ Voleybol ☐ Atletizm ☐ Diğer.....
Ailenizin Yaşadığı Yer:	☐ Köy ☐ Kasaba ☐ İlçe ☐ İl ☐ Büyükşehir
Bitirdiğiniz Lisenin Türü:	☐ Anadolu Lisesi ☐ Anadolu Öğretmen Lisesi ☐ Fen Lisesi ☐ Genel Lise ☐ Meslek Lisesi ☐ Diğer (Belirtiniz) .....
Genel Olarak Arkadaşlarınız İle Olan İlişkilerinizi Nasıl Tanımlarsınız?	☐ Genellikle olumlu ve sakin ☐ Genellikle aramızda sözel tartışmalar oluyor, ☐ Genellikle aramızda fiziksel kavgalar oluyor, ☐ Diğer (Belirtiniz) .....

ÇATIŞMA YÖNETİMİ STRATEJİLERİ ÖLÇEĞİ

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Ara sıra 4. Sık sık 5. Her zaman

DAVRANIŞLAR

1. Çalışma arkadaşlarımla beklentilerini karşılamaya çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
2. Anlaşmazlıklara neden olan konuların tamamına anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
3. Ortak amaçlar doğrultusunda çalıştığımızı düşünerek karşı tarafla uzlaşmak isterim.	1	2	3	4	5
4. Problemlere ortak çözümler bulunmasını tercih ederim.	1	2	3	4	5
5. Hem kendi ilgi ve ihtiyaçlarıma hem de karşı tarafın ilgi ve ihtiyaçlarına önem veririm.	1	2	3	4	5
6. Gerginlikten kaçınmak için ne gerekiyorsa onu yaparım.	1	2	3	4	5
7. Prensip olarak, çatışmaktan kaçınırım.	1	2	3	4	5
8. Eğer karşı taraf ödün verecekse, ödün vermeye razı olurum.	1	2	3	4	5
9. Görüşlerimi kabul ettirmek için elimden geleni yaparım.	1	2	3	4	5
10. Anlaşmazlıklarda karşı tarafı da memnun edebilecek ortak çözüm için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
11. Çatışmaya girmektense, kendi ilgi ve ihtiyaçlarımla doyurulmasından vazgeçerim.	1	2	3	4	5
12. Çalışma arkadaşlarımla istekleri için kendi isteklerimden vazgeçebilirim.	1	2	3	4	5
13. Çalışma arkadaşlarımla önerilerine uyarım.	1	2	3	4	5
14. Çatışmamak için ilgi beklentilerimden vazgeçebilirim.	1	2	3	4	5
15. Çözüm için tarafların karşılıklı fedakârlık göstermesi gerektiğine inanırım.	1	2	3	4	5
16. Çatışmada görüşlerimi kabul ettirmek için bastırım.	1	2	3	4	5
17. Çatışmalarda her iki tarafın ilgi ve ihtiyaçlarının tatmin için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
18. Savunduğum görüşün mantığını ve yararlarını belirtirim.	1	2	3	4	5
19. Anlaşmazlıklarda isteklerimin gelmesi için bilgi ve becerilerimi kullanırım.	1	2	3	4	5
20. Anlaşmazlıkları açığa vurmamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
21. Rekabet ederek kazanmaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5
22. Haklarımı korumak için her türlü önlemi alırım.	1	2	3	4	5
23. Başkalarını incitmek için anlaşmazlıklardan uzak durmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
24. Birlikte çalıştığım insanların hoşnut olması için (katılmasam da) onlarla hemfikir olurum.	1	2	3	4	5
25. Anlaşmazlıklarda tarafların düşüncelerindeki ortak noktaları ön plana çıkarmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
26. Ciddi bir problem karşısında tartışmak yerine sessiz kalmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
27. Çatışma sonucunda iki taraf için kabul edilebilir bir çözüm yolu bulmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
28. Kendi isteklerimde ısrar etmem.	1	2	3	4	5
29. Anlaşmazlıkların doğrudan ve objektif olarak tartışılmasını tercih ederim.	1	2	3	4	5
30. Çatışmayı herkesin ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak çözmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
31. Fikrimi karşı tarafa kabul ettirinceye kadar tartışmaya devam ederim.	1	2	3	4	5
32. Çatışmalarda problemlerin tam olarak anlaşılması için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
33. Görüş ayrılıklarını açıkça tartışmaktan kaçınırım.	1	2	3	4	5
34. Birlikte olduğum insanlar bir konuda kesin bir düşünceye sahipse; aynı görüşte olmasam bile ortak hareket ederim.	1	2	3	4	5
35. Karşılıklı doyum sağlayacak bir sonucu benimserim.	1	2	3	4	5
36. Bir çatışmayı kazanabilmek için karşı tarafı çok iyi ikna edebilirim.	1	2	3	4	5

37. Görüş ayrılıklarında tartışma çıkmamasına özen gösteririm.	1	2	3	4	5
38. Çalışma arkadaşlarım için her türlü özveride bulunurum.	1	2	3	4	5
39. Çatışma yaşadığım konulara girmekten kaçınırım.	1	2	3	4	5
40. Anlaşmazlıklarda çalışma arkadaşlarımın isteklerini koşulsuz benimserim.	1	2	3	4	5
41. Anlaşmazlık durumunda problemin nedenlerini yapıcı bir şekilde ortaya koymaya çalışırım.	1	2	3	4	5

İLETİŞİM BECERİLERİ DÜZEYİNİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ (İBDBÖ)

	1.Hiçbir zaman	2. Nadiren	3.Bazen	4.Genellikle	5.Her zaman
1. İnsanları anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
2. İletişimde bulunduğum insanlardan gelen öğüt ve önerileri içtenlikle dinlerim.	1	2	3	4	5
3. Düşüncelerimi başkalarına tam olarak iletmekte zorluk çekerim.	1	2	3	4	5
4. Konuşurken, etkili bir göz iletişimi kurabilirim.	1	2	3	4	5
5. Genelde eleştirilmekten hoşlanmam.	1	2	3	4	5
6. Dikkatimi karşımdakinin ilgi alanı üzerinde toplayabilirim.	1	2	3	4	5
7. Kişilerin, anlatmak istediklerini dinlemek için yeterince zaman ayırırım.	1	2	3	4	5
8. Karşımdaki kişiye genellikle söz hakkı veririm.	1	2	3	4	5
9. Karşımdaki kişiyi dinlerken hayal kurarım.	1	2	3	4	5
10. Başkaları konuşurken sabırsızlanırım, onların sözünü keserim.	1	2	3	4	5
11. İnsanları dinlerken sıkıldığımı hissederim.	1	2	3	4	5
12. Eleştirilerimi karşımdaki kişiyi incitmeden iletirim.	1	2	3	4	5
13. Konuşurken ilk adımı atmaktan çekinmem.	1	2	3	4	5
14. Konuşurken açık, sade ve düzgün cümleler kurarım.	1	2	3	4	5
15. Karşımdaki kişiyle aynı görüşü paylaşmasam bile fikirlerine saygı duyarım.	1	2	3	4	5
16. İletişimde bulunduğum kişinin yüzüne baktığım halde sözlerini dinlemediğim olur.	1	2	3	4	5
17. Karşımdaki kişinin konuşmaya ve dinlemeye istekli olup olmadığını anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
18. Yanlış tutum ve davranışlarımı kolaylıkla kabul ederim.	1	2	3	4	5
19. Dinlediğim kişiyi daha iyi anlamak için sorular yöneltirim.	1	2	3	4	5
20. Dinleyenim anlamaz görüldüğünde, iletmek istediklerimi tekrarlar, yeni kelimelerle ifade eder, özetlerim.	1	2	3	4	5
21. İnsanlarla görüşürken, bilerek onları rahatlatacak şeyler yaparım.	1	2	3	4	5
22. Dinlerken, karşımdaki kişinin sözünü kesmemeye özen gösteririm.	1	2	3	4	5
23. Küs olduğum birisiyle barışmak istediğimde ilk adımı atmaktan çekinirim.	1	2	3	4	5
24. Karşımdaki kişinin bana ters düşen duygu ve düşüncelerini yargılarım.	1	2	3	4	5
25. Ses tonumu konunun özelliğine göre ayarlayabilirim.	1	2	3	4	5
26. Genellikle insanlara güvenirim.	1	2	3	4	5
27. Karşı cinsten biriyle iletişim kurduğumda rahatsızlık duyarım.	1	2	3	4	5
28. Başkalarını dinlemek mecburiyetinde olmadığımı düşünürüm.	1	2	3	4	5
29. Özur dilemek bana zor gelir.	1	2	3	4	5
30. Tartışma sonunda, savunduğum düşüncelerin yanlış olduğunu kabul edebilirim.	1	2	3	4	5
31. Konuşurken sözümün kesilmesinden rahatsız olurum.	1	2	3	4	5
32. İnsanları kontrol etmeye ve istediğim kalıba sokmaya çalışırım	1	2	3	4	5
33. İletişim kurduğum kişinin tutumundan daha çok sorununu anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
34. Çevremdeki insanlara karşı ilgisiz kaldığım kanısındayım.	1	2	3	4	5
35. Çoğunlukla duygularımdan emin olamıyorum.	1	2	3	4	5
36. İletişim kurduğum kimse tarafından anlaşılmaktan mutluluk duyarım.	1	2	3	4	5
37. Başkaları ile ilişkilerimi bozacak çıkışlar yapabilirim.	1	2	3	4	5
38. Karşımdaki kişiye güvenmek beni mutlu eder.	1	2	3	4	5
39. Her insanı olumlu beklentilerle karşılarım.	1	2	3	4	5
40. İletişim kurduğum kimselerden bir şeyler alır ve onlara da bir şeyler verdiğimi hissederim.	1	2	3	4	5
41. İnsanlara cevaplama zorlanacakları ani sorular yöneltirim.	1	2	3	4	5
42. Beni rahatsız eden duygularımı iletmekte sıkıntı çekerim.	1	2	3	4	5
43. Öneride bulunduğum kişinin öneriye açık olup olmadığına dikkat ederim.	1	2	3	4	5
44. İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	1	2	3	4	5
45. Kendimi karşımdaki kişinin yerine koyarak, duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Merve Nur YAŞAR
Uyruğu : Türkiye (TC)
Doğum Tarihi ve Yeri : 18 Mart 1992, Kayseri
Medeni Durumu : Bekar
Tel : +90 530 300 19 31
Email : merveenuryasar@gmail.com
Yazışma Adresi : Mevlana Mahallesi Heves Caddesi Karademir Huzur
Apartmanı No:12/32 Talas/Kayseri

EĞİTİM

Yüksek Lisans	EÜ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	2016
Lisans	EÜ BESYO REKREASYON	2013
Lise	KAYSERİ LİSESİ (ANADOLU)	2009

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
Eylül 2015-Şubat 2016 (İngilizce)	M. Şehime Germirli İO	Ücretli Öğretmen
Şubat 2016-Haziran 2016 (İngilizce)	Abdulhamit Han İHO	Ücretli Öğretmen

YABANCI DİL

İngilizce

YAYINLAR

Akça R.Y.,Akgül H.,Tolgay S.B. ve Yaşar M.N. ‘ Yetişkinlere Yönelik Eğitim Projeleri’
DETOK KİTABI , ss 325-336 (2015)